

BOS uit de startblokken 2007

Resultaten tweede meetjaar 2007

Stella Blom
Maartje Delnoij
Eric Legendijk

BOS uit de startblokken 2007

Resultaten tweede meetjaar 2007

Amsterdam, 21 oktober 2007

Stella Blom
Maartje Delnoij
Eric Lagendijk

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Algemeen	5
1.2	Vraagstelling en doel van de evaluatie	5
1.3	Opbouw rapport	7
2	Twee jaar BOS in Amsterdam	9
2.1	Inleiding	9
2.2	Voortgang Amsterdamse BOS projecten	9
2.3	Typologie Amsterdamse BOS projecten	10
3	BOS in stadssector Oost (stadsdelen Oost-Watergraafsmeer, Zeeburg en Amsterdam Centrum)	14
3.1	Projectbeschrijving (algemeen)	14
3.2	Korte terugblik nulmeting	14
3.3	Voortgang (1-meting)	15
3.4	Doelgroep en bereik	16
3.5	Samenwerking op beleidsniveau	17
3.6	Samenwerking op uitvoerend niveau	17
3.7	Betrekken van ouders en jeugdigen	18
3.8	Maatschappelijke effecten	18
3.9	Succes- en faalfactoren in de samenwerking (beleid en uitvoering)	18
3.10	Tot slot	19
4	Tussen- en naschoolse sport in stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer	20
4.1	Projectbeschrijving (algemeen)	20
4.2	Korte terugblik nulmeting	20
4.3	Voortgang (1-meting)	20
4.4	Doelgroep en bereik	22
4.5	Samenwerking op beleidsniveau	22
4.6	Samenwerking op uitvoeringsniveau	22
4.7	Betrekken van ouders en jeugdigen	23
4.8	Maatschappelijke effecten	24
4.9	Succes- en faalfactoren in de samenwerking (beleid en uitvoering)	24
4.10	Tot slot	24
5	Werk aan de winkel, jongeren van de straat in stadsdelen Oud-West en Oud-Zuid	25
5.1	Projectbeschrijving (algemeen)	25
5.2	Korte terugblik nulmeting	26
5.3	Voortgang (1-meting)	26
5.4	Doelgroep en bereik	27
5.5	Samenwerking op beleidsniveau	27
5.6	Samenwerking op uitvoeringsniveau	28
5.7	Betrekken van ouders en jeugdigen	28
5.8	Maatschappelijke effecten	28
5.9	Succes- en faalfactoren in de samenwerking (beleid en uitvoering)	29
5.10	Tot slot	29
6	Sportbuurtclubs en ouderbetrokkenheid in stadsdeel Amsterdam Noord	30

6.1	Projectbeschrijving (algemeen)	30
6.2	Korte terugblik nulmeting	30
6.3	Voortgang (1-meting)	30
6.4	Doelgroep en bereik	31
6.5	Samenwerking op beleidsniveau	31
6.6	Samenwerking op uitvoeringsniveau	31
6.7	Betrekken van ouders en jeugdigen	32
6.8	Maatschappelijke effecten	33
6.9	Succes- en faalfactoren in de samenwerking (beleid en uitvoering)	33
6.10	Tot slot	33
7	Gein in BOS in stadsdeel Zuidoost	34
7.1	Projectbeschrijving (algemeen)	34
7.2	Korte terugblik nulmeting	34
7.3	Voortgang (1-meting)	35
7.4	Doelgroep en bereik	35
7.5	Samenwerking op beleidsniveau	35
7.6	Samenwerking op uitvoeringsniveau (B-O-S)	35
7.7	Betrekken van ouders en jeugdigen	37
7.8	Maatschappelijke effecten	37
7.9	Succes- en faalfactoren in de samenwerking (beleid en uitvoering)	37
7.10	Tot slot	38
8	Jeugd neemt de leiding in stadsdeel Westerpark	39
8.1	Projectbeschrijving (algemeen)	39
8.2	Positionering in beleid	40
8.3	Organisatie	40
8.4	Ontwikkeling van het project	41
8.5	Knelpunten en kansen	41
8.6	Tot slot	41
9	Kinderen in beweging met de sportbuurtclub in stadsdeel Westerpark	42
9.1	Projectbeschrijving (algemeen)	42
9.2	Positionering in beleid	42
9.3	Organisatie	43
9.4	Ontwikkeling van het project	44
9.5	Knelpunten en kansen	44
9.6	Tot slot	45
10	Bijlmer Centrum in BOS en Bijlmer Oost in Bos in stadsdeel Zuidoost	46
10.1	Projectbeschrijving (algemeen)	46
10.2	Positionering in beleid	46
10.3	Organisatie en samenwerking	46
10.4	Ontwikkeling van project	47
10.5	Knelpunten en kansen	48
10.6	Tot slot	48
11	Amsterdamse BOS projecten in tabellen	49
12	Conclusies en vooruitblik op derde meetjaar	64
12.1	Conclusies	64
12.2	Vooruitblik derde meetjaar	67
12.3	Focus 2008	68

Bijlagen

Bijlage 1 Lijst van geïnterviewde personen

70

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Vanaf 2005 stelt het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) subsidie beschikbaar aan gemeenten om samen met buurt-, onderwijs- en sportorganisaties sportieve activiteiten te organiseren voor (kwetsbare) jongeren. Deze zogeheten BOS-impuls heeft tot doel achterstanden van jeugdigen tussen 4 en 19 jaar op het gebied van gezondheid, welzijn, opvoeding, sport en bewegen of onderwijs terug te dringen. De gedachte daarachter is dat laagdrempelige sport- en beweegactiviteiten jongeren stimuleren tot een gezondere leefstijl, en ook probleemgedrag terugdringen.

Amsterdam heeft in vergelijking met andere steden een behoorlijke traditie op het gebied van sportstimulering, sportbuurtwerk en samenwerking tussen sportverenigingen en scholen opgebouwd. Hieronder vallen projecten zoals Jippie, Topscore, de sportbuurtclubs en JUMP-In. Deze projecten hebben vervolgens de weg vrijgemaakt voor allerlei wijkgerichte jeugdsportactiviteiten.

In januari 2006 gingen in verschillende Amsterdamse stadsdelen vijf BOS-projecten van start. Het ging om de volgende projecten:

- 'Gein in BOS' in stadsdeel Amsterdam Zuidoost
- 'Sportbuurtclubs en ouderbetrokkenheid' in stadsdeel Amsterdam Noord
- 'Tussen- en naschoolse sport' in stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer
- 'Werk aan de winkel: jongeren van de straat' in de stadsdelen Oud-West en Amsterdam Oud-Zuid
- 'De stadssector Oost in BOS' in de stadsdelen Zeeburg, Oost-Watergraafsmeer en Amsterdam Centrum

Begin 2007 werden daar nog vier projecten aan toegevoegd (uit de tweede tranche aanvragen):

- 'Jeugd neemt de leiding' in stadsdeel Westerpark
- 'Kinderen in beweging met de sportbuurtclub', in stadsdeel Westerpark
- 'Bijlmer Centrum in BOS' in stadsdeel Zuidoost
- 'Bijlmer Oost in BOS' in stadsdeel Zuidoost

DMO heeft DSP-groep gevraagd de BOS projecten gedurende hun looptijd te volgen. Vorig jaar evalueerden we het eerste meetjaar in het rapport 'BOS van start'. In dit rapport maken we zichtbaar hoe de projecten er na twee jaar voor staan. Hierna komt achtereenvolgens de onderzoeksopzet en de opbouw van het rapport aan de orde.

1.2 Vraagstelling en doel van de evaluatie

De stadsdelen die betrokken zijn bij de BOS-impuls leggen zelf verantwoording af voor de evaluatie van hun projecten. Dit doen zij door middel van een jaarlijkse monitoring van projectresultaten. De afdeling Sport en Recreatie van de gemeente Amsterdam wil daarnaast ook de inhoud en het proces van de BOS-projecten kritisch evalueren zodat duidelijk wordt welke aanpak onder welke condities succesvol is. DSP-groep volgt in dat kader gedurende

vier jaar (2006-2009) de vorderingen en ervaringen van alle Amsterdamse BOS-projecten. Centrale vraag voor het onderzoek is:

"Hoe verloopt jaarlijks de samenwerking tussen de BOS-partners?"

Om deze vraag te beantwoorden zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

- 1 Welke vormen van samenwerking tussen BOS-partners zijn te onderscheiden?
- 2 Hoe ziet een typologie van samenwerkingsmodellen in de BOS driehoek eruit?
- 3 Hoe zijn taken en verantwoordelijkheden in de uitvoering van de projecten verdeeld onder de partners?
- 4 Houden uitvoeringspartners zich aan gemaakte afspraken, en waarom wijken zij daar eventueel vanaf?
- 5 Welke knelpunten doen zich voor in de beoogde samenwerking en hoe worden die aangepakt?
- 6 Welke (succes)factoren bevorderen de beoogde samenwerking tussen de BOS-partners?
- 7 Welke organisatie is verantwoordelijk voor de coördinatie in de uitvoering?
- 8 Hoe ziet de uitvoeringsstrategie (activiteiten, wijze van aanbod) er in de praktijk uit?
- 9 Hoe werken de beleidsafdelingen met elkaar samen om de BOS-projecten te ondersteunen, en welke succes- en faalfactoren doen zich daarin voor?
- 10 Welke motieven spelen een rol bij uitvoeringspartners (scholen, sportclubs, welzijnsinstellingen) om te investeren in BOS-projecten?
- 11 Spelen jeugdigen zelf ook een rol in de organisatie van BOS-projecten, en welke ervaring wordt daarmee opgedaan?
- 12 Op welke wijze zijn ouders van jeugdigen betrokken in de BOS-projecten en welke participatiemethodieken zijn hierin, om welke redenen, succesvol?

Bovenstaande vragen zullen beantwoord worden in de eindrapportage na vier jaar evaluatie van Amsterdamse BOS-projecten (2006-2009).

In de voorafgaande meetjaren zal telkens een deel van de vragen met nadruk aan bod komen. Zo is in het eerste jaar vooral ingegaan op de organisatie van het project bij het stadsdeel, de investeringsmotieven en hoe er ingezet wordt op (samenwerking in) uitvoering: aanbod van activiteiten. Het tweede meetjaar verschuift het accent bij de vraagstelling naar externe samenwerking, namelijk naar samenwerking met scholen, sportverenigingen, overige partners, betrokkenheid van ouders en jongeren bij de organisatie van activiteiten.

DSP-groep heeft voor het tweede opeenvolgende jaar door middel van documentenanalyse, *face-to-face* interviews met projectleiders en telefonische interviews met samenwerkingspartners, de nodige informatie over de voortgang van de projecten verzameld.

Dit jaar is aanvankelijk relatief veel aandacht uitgegaan naar de uitvoeringsstrategie (vraag 8). Dit was ook nodig, omdat geen van de stadsdelen de projectenbank had ingevuld waardoor de projectresultaten niet beschikbaar waren¹. Ook speelt een rol dat de projectleiders van BOS allemaal uitvoer-

Noot 1 In onze offerte zijn wij ervan uitgegaan dat de resultaten van de BOS projecten - zoals

ders zijn, waardoor de gesprekken vaak afbogen naar uitvoeringsaspecten. In juni heeft DSP-groep in samenwerking met DMO net als vorig jaar een workshop georganiseerd waarbij de projectleiders en beleidsmedewerkers van de betrokken stadsdelen aanwezig waren. DSP-groep heeft tijdens deze bijeenkomst de voorlopige onderzoeksresultaten uiteengezet. In voorliggend rapport zijn analyse en rapportage van de verzamelde informatie inclusief de resultaten van de groepsbijeenkomst weergegeven.

1.3 Opbouw rapport

In januari 2006 gingen in verschillende Amsterdamse stadsdelen BOS-projecten van start. Deze vijf lopende BOS projecten kwamen vorig jaar al aan de orde in onze vorige rapportage (de zogenaamde nulmeting), het rapport "BOS van start". Daarnaast gingen begin dit jaar (2007) vier nieuwe BOS projecten van start. Deze BOS projecten verkeerden tijdens het tweede meetjaar in de opbouwfase. In deze rapportage maken we daarom onderscheid tussen de lopende BOS projecten (hoofdstuk 3 t/m 7) en de nieuwe BOS projecten (hoofdstuk 8 t/m 11).

In hoofdstuk 2 starten we met een typologie van Amsterdamse BOS projecten.

In de hoofdstukken 3 t/m 7 komen de vijf lopende BOS projecten aan de orde die vorig jaar voor het rapport "BOS van start" ook onderzocht zijn. We blikken bij deze projecten daarom eerst kort terug op de resultaten uit het eerste meetjaar. Vervolgens geven we aan hoe de projecten er nu, een jaar later, voor staan. De paragraafindeling van de hoofdstukken is als volgt:

- 1 projectbeschrijving (algemeen)
- 2 korte terugblik nulmeting
- 3 voortgang (1-meting)
- 4 doelgroep en bereik
- 5 samenwerking op beleidsniveau
- 6 samenwerking op uitvoeringsniveau
- 7 betrekken van ouders en jeugdigen
- 8 maatschappelijke effecten
- 9 succes- en faalfactoren in de samenwerking (beleid en uitvoering)
- 10 tot slot

De samenwerking op uitvoeringsniveau (paragraaf 6) wordt in de hoofdstukken nog uitgesplitst naar de samenwerking met sportverenigingen en samenwerking met scholen.

In de hoofdstukken 8 t/m 10 komen de vier nieuwe BOS projecten aan bod. Dit zijn projecten uit de derde tranche van de BOS impuls (2007-2010).

---

opgenomen in de projectenbank - voor dit onderzoek beschikbaar zouden zijn: "De evaluatie is erop gericht om de output van de projecten te koppelen aan het samenwerkingsproces. De stadsdelen leveren deze informatie over output aan bij DSP-groep." Deze informatie was niet beschikbaar. Zonder de output een BOS project te kennen, kan een procesevaluatie aan betekenis inboeten. Daarom is ook geprobeerd de output/effecten van de BOS projecten vast te stellen.

Hierbij houden we dezelfde opzet aan als in het vorige rapport "BOS van start":

- 1 projectbeschrijving
- 2 positionering in beleid
- 3 organisatie van samenwerking
- 4 ontwikkeling van project
- 5 knelpunten en kansen
- 6 slotopmerkingen

In de bijlage hebben we 12 tabellen opgenomen waarin we de belangrijke punten uit onze analyse nog eens per BOS project opsommen. Die tabellen zijn:

- 1 investeringsmotieven uitvoeringspartners
- 2 uitvoeringsstrategie
- 3 organisatie en structuur BOS projecten
- 4 coördinatie in beleid en uitvoering
- 5 samenwerking tussen beleidsafdelingen (integraliteit)
- 6 monitoring resultaten
- 7 jeugdparticipatie
- 8 ouderparticipatie
- 9 samenwerking met scholen
- 10 samenwerking met sportverenigingen
- 11 bereik
- 12 maatschappelijke effecten

In hoofdstuk 12 ten slotte vatten we de conclusies samen en blikken we vooruit op het derde meetjaar.

"BOS uit de startblokken" is als titel gekozen omdat er binnen de projecten voortvarend van start is gegaan met activiteiten en er na het eerste volle jaar BOS al heel wat op de rails staat. Bleek al tijdens de uitvoering dat de stadsdelen er voor kozen om snel in de uitvoering te gaan, tijdens de 1-meting blijkt dat dit nog niet is veranderd.

2 Twee jaar BOS in Amsterdam

2.1 Inleiding

BOS heeft als doelgroep jongeren van 4 tot 19 jaar met een aantoonbare achterstand op het gebied van gezondheid, welzijn, onderwijs, opvoeding, sport of bewegen. De oorspronkelijke doelstelling van de BOS impuls is tweeledig: enerzijds wil men bij jongeren allerlei achterstanden wegnemen, anderzijds wil men de overlast in de buurt door deze jongeren tegengaan. Er wordt dus ingezet op het effect van de BOS activiteiten op de jongeren en op de buurt.

Het Rijk heeft een aantal voorwaarden gesteld aan de BOS projecten. Zo bedraagt de financiële steun voor een BOS project maximaal 50% van de totale kosten. Een BOS project heeft een looptijd tussen de 2 en 4 jaar en mag tussen de 100.000 en 200.000 euro kosten. BOS moet aansluiten op bestaand lokaal beleid op het gebied van gezondheid, welzijn, onderwijs, sport en jeugd, en er moeten organisaties uit buurt, onderwijs en sport bij de uitvoering van de sport- of beweegactiviteiten betrokken zijn.

Inmiddels worden in 226 Nederlandse gemeenten in totaal 443 BOS projecten uitgevoerd. Er is 80 miljoen euro mee gemoeid².

De gemeente Amsterdam heeft nu ruim twee jaar ervaring met verschillende BOS projecten. Wat heeft twee jaar BOS heeft opgeleverd en in hoeverre dat in overeenstemming is met de oorspronkelijke doelstelling? In het navolgende vatten wij de resultaten samen.

2.2 Voortgang Amsterdamse BOS projecten

2006 was het jaar waarin de BOS projecten in Amsterdam zijn gestart. De eerste evaluatie had betrekking op deze opstartperiode: januari – juni 2006. De belangrijkste conclusies waren toen:

- De stadsdelen maakten een begin met het leggen van contacten met uitvoeringspartners (scholen en sportverenigingen). Veel contacten moesten nog worden versterkt. Ook het resultaat van de gelegde relaties moest nog blijken.
- Duidelijk naar voren kwam dat in veel gevallen een intensievere informatiestroom op gebied van jeugd en sport op gang kwam. Daardoor lukte het in een aantal gevallen om de verantwoordelijkheden te verdelen tussen beleidsterreinen.
- Er is sprake van een toegenomen (aandacht voor) samenwerking door de BOS-impuls tussen verschillende beleidsterreinen op het gebied van jeugd en sport en bewegen in deze eerste periode.
- Er is grotere aandacht voor het bereiken van externe partijen.
- Cultuurverschillen tussen samenwerkingspartners zijn naar voren gekomen en moeten overwonnen worden.
- Sport blijft bovendoon voeren op beleidsmatig en uitvoerend niveau: de meeste BOS projecten lijken snel in de uitvoering te schieten, terwijl op

Noot 2 Ministerie van VWS (2004), *BOS-impuls. Stimulans voor samenwerking buurt, onderwijs en sport*. Den Haag: VWS.

beleidsniveau niet alle partners daadwerkelijk betrokken zijn.

In het eerste meetjaar is geconstateerd dat de samenwerking tussen de BOS-partners vaak via een uitvoerende coördinator verloopt, die een belangrijke beleidssignalerende rol heeft. Consequentie hiervan is ad hoc beleid. De hoofdmoot van taken en verantwoordelijkheden ligt in het eerste jaar bij sport, en het sportbeleid. Dat is logisch, aangezien sport meestal ook het beleidsterrein is dat de aanvraag heeft geïnitieerd en het verdere project beleidsmatig en op uitvoerend niveau coördineert.

In het tweede jaar is het aantal BOS projecten uitgebreid met twee projecten in Westerpark en twee extra projecten in Amsterdam Zuidoost. In dit tweede jaar hebben wij kunnen vaststellen in hoeverre en op welke wijze voortgang is geboekt in deze lopende en nieuwe projecten. Hierbij is zowel gekeken naar gerealiseerde activiteiten en resultaten als naar beleid, organisatie en procesfactoren. Doordat betrokkenen van de stadsdelen en het sportbuurtwerk sterk gefocust zijn op de uitvoering, ligt daarop het accent in deze evaluatie. In deze evaluatie zijn wij tot een typologie van Amsterdamse BOS projecten gekomen (2.3). In de volgende hoofdstukken behandelen wij achtereenvolgens alle BOS projecten in Amsterdam. Duidelijk is geworden dat bestaande methodieken en activiteiten uitgebreid zijn over meer scholen. Het sportbuurtwerk speelt een belangrijke rol in BOS, terwijl de betrokkenheid van sportverenigingen nauwelijks is toegenomen. BOS beleid wordt door de stadsdelen gezien als 'beleid in uitvoering' of beter nog: 'werk in uitvoering'. Het is wellicht daarom dat zij het bestaan van een stuurgroep op beleidsniveau bij de stadsdelen voor BOS als weinig zinvol ervaren.

2.3 Typologie Amsterdamse BOS projecten

Na twee jaar evaluatie hebben we vastgesteld dat de acht Amsterdamse BOS projecten naar inhoud en samenwerking onderverdeeld kunnen worden in de volgende drie typen:

- Sportbuurtclub
- Leerwerktraject
- "Opplussen"

De indeling naar typen kwam tot stand, omdat bleek dat sommige projecten duidelijk overeenkomsten lieten zien, in werkwijze (zoals in het projectplan beschreven), de manier waarop de BOS middelen worden ingezet (vooral activiteiten of vooral voor een coördinerende functie) en met het oog op de beoogde doelgroep. Hieronder worden de typen uiteengezet.

Sportbuurtclub

Bij dit type BOS project worden de BOS middelen ingezet om in een stadsdeel een sportbuurtclub op te zetten, of om een bestaande sportbuurtclub uit te breiden. Een sportbuurtclub is naschoolse sportactiviteit die door sportbuurtwerk, in samenwerking met scholen, vakleerkrachten en lokale sportverenigingen wordt georganiseerd. De scholen (meestal basisscholen, maar soms ook VO scholen) worden gebruikt als 'vindplaats' en stellen ook hun vakleerkracht en accommodatie (gymzalen, indien aanwezig) ter beschikking. De naschoolse sportactiviteiten hebben vaak een aantal weken lang een bepaalde sport als thema. Sportverenigingen stellen (soms tegen een vergoeding) trainers beschikbaar en hopen (net als het stadsdeel) op doorstroming.

Het doel van dit type BOS projecten is om aan zoveel mogelijk schoolkinderen een naschools sportaanbod aan te bieden. Uiteindelijk hoopt men hiermee de gezondheid en de sociale competenties van de kinderen te verbeteren. Op de langere termijn hoopt men bij de kinderen de interesse voor lidmaatschap van een sportvereniging te wekken, waarmee doorstroming naar reguliere sportverenigingen en 'een leven lang sport' bewerkstelligd wordt.

Bij dit type BOS projecten gaat het om een uitbreiding samenwerkingsverband tussen sportbuurtwerk, sportverenigingen en basisscholen. Deze samenwerking is niet nieuw: het gaat om een uitbreiding van het aantal scholen dat meedoet. Het zwaartepunt en de verantwoordelijkheid liggen bij sportbuurtwerk: de BOS projectleider (van sportbuurtwerk) is de aanjager van het project en legt het contact met directeuren van basisscholen. Een paar sportverenigingen spelen een rol in de sportbuurtclub. Het gaat ook hier meestal om bestaande samenwerkingsverbanden.

Van integraliteit op beleidsniveau is nauwelijks sprake. De beleidsmedewerker onderwijs wordt op de hoogte gehouden maar speelt geen grote rol. Er wordt wel veel gepraat over dagarrangementen: wellicht dat sportbuurtwerk hierin een rol gaat vervullen.

Er zijn in Amsterdam twee BOS projecten die middelen inzetten om bestaande sportbuurtclubs uit te breiden en dus onder dit type BOS project vallen: Westerpark en Amsterdam Noord.

- In stadsdeel Westerpark vindt een uitbreiding van de sportbuurtclub plaats. De sportbuurtclub bestond daar al op 8 van de 9 basisscholen voor de groepen 5 t/m 8, maar wordt met behulp van de BOS middelen uitgebreid naar de groepen 1 t/m 4 (op vier scholen).
- Ook in stadsdeel Amsterdam Noord, waar het sportbuurtwerk een lange traditie heeft, worden met BOS middelen de bestaande sportbuurtclubs uitgebreid. Hier wordt - bij gebrek aan voldoende medewerking van verenigingen - ook streetdance en pleintjesvoetbal als sportbuurtclubactiviteit georganiseerd. Bij dit project wordt extra aandacht besteed aan ouderbetrokkenheid.

In Zeeburg en Geuzenveld wordt ook geïnvesteerd in sportbuurtclubs, echter hier is de sportbuurtclub één onderdeel van het BOS project, dat meerdere activiteiten omvat.

Leerwerktraject

Er zijn twee BOS projecten die onder het type 'leerwerktraject' vallen. Bij dit type worden BOS middelen ingezet om een groep risicjongeren van de straat te halen en een zinvolle dagbesteding te geven. De jongeren - die worden aangemeld door politie en welzijn - krijgen een intensief leerwerktraject aangeboden, waarna zij in de sport aan het werk kunnen als assistent sportleider, of waarna zij - zo hoopt men - hun opleiding weer oppakken of een opleiding in de sport beginnen.

Bij dit type BOS projecten gaat het om een samenwerkingsverband tussen sportbuurtwerk en ROC's. In Oud Zuid/Oud West is er een derde partner: DWI (dienst werk en inkomen). De coördinatie van dit type project ligt bij de projectleider van BOS, een sportbuurtwerker (in dienst van stadsdeel of welzijnsstichting). De BOS projectleider is de aanjager van het project en legt het contact met de ROC's.

Het doel van deze BOS projecten is dus het van de straat halen van overlastgevende/criminele jongeren door hen een opleiding en een stageplek aan te bieden. De twee BOS projecten van het type leerwerktraject bevinden zich in de stadsdelen Oud Zuid/Oud-West en Westerpark.

- In Oud Zuid/Oud-West wordt gemikt op de doelgroep harde kern die uit beeld is bij allerlei instanties (zoals DWI) en hun inkomen haalt uit het criminele circuit. Meiden zijn geen doelgroep van dit BOS project. De deelnemers volgen een opleiding aan het ROC (regionaal opleidings centrum) en een praktijkles in sporthal De Pijp, en worden de rest van de week ingezet bij sport- en spelactiviteiten in de buurt. Dit BOS project is geslaagd als de deelnemers een startkwalificatie voor de arbeidsmarkt behalen of in de sport aan de slag gaan.
- In stadsdeel Westerpark bestaat de doelgroep uit jongeren (jongens en meiden) die geen zinvolle dagbesteding hebben, ofwel niet meer naar school gaan en/of geen baan hebben. In de praktijk gaat het om een ietwat 'lichtere' groep jongens, die overigens wel allemaal bekend zijn in Netwerk 12+ ("first offenders"). Dit project is geslaagd als de deelnemers terug naar school gaan.

De BOS driehoek bestaat bij leerwerktrajecten uit ROC's en sportbuurtwerk, en zijdelings andere sportorganisaties zoals (in Westerpark) de Kraijcek Foundation. Sportverenigingen spelen eigenlijk (nog) geen rol. In Oud Zuid / Oud-West worden de jongeren die in opleiding zijn nog alleen 'gedeta- cheerd' bij Combiwel activiteiten zoals op de pleinen, en niet bij sportvereni- gingen. Dat is nog een brug te ver. Komend jaar gaan sportverenigingen misschien wel een rol spelen (Swift heeft interesse).

De samenwerking met het ROC loopt in Oud Zuid/Oud West goed, maar in Westerpark moet die - door tijdgebrek - nog van de grond komen. Overigens gaat het hier om het vergemakkelijken van de instroom, en niet om een op- leiding aan het ROC.

Beleidsmedewerkers zijn nauwelijks betrokken. De projectgroep in Oud Zuid/Oud West bijvoorbeeld is na de start van het project niet meer bij el- kaar gekomen.

"Opplussen"

BOS projecten die onder dit type vallen komen in Amsterdam het meeste voor. Dit type BOS project is een gevolg van de langlopende Amsterdamse traditie van sportstimuleringsactiviteiten. Vier van de acht Amsterdamse BOS projecten maken gebruik van lopende lokale initiatieven. De toege- voegde waarde ligt besloten in het afstemmen en uitbreiden van deze pro- jecten, waardoor alle kinderen en jongeren op de basisschool en in het VO aan sport kunnen doen. Het is de bedoeling dat de activiteiten meer op el- kaar worden afgestemd. Bij drie stadsdelen wordt daarvoor het volgende model gebruikt:

- fase 1: sport en bewegen onder schooltijd
- fase 2: laagdrempelige activiteiten zonder verplichtingen (instuiven)
- fase 3: activiteiten met een (meer) verplichte opkomst (sporttrainingen, clinics, scholierencompetities)
- fase 4: trainingen/wedstrijden op een sportvereniging

Het model vormt een soort fuik waarbinnen kinderen van jongs af aan wor- den toegeleid naar competitie sport bij de sportverenigingen (fase 4).

Bij dit type BOS projecten gaat het om een samenwerkingsverband tussen sportbuurtwerk, sportverenigingen en basisscholen. De coördinatie is in handen van de projectleider van BOS, een coördinerende functie op de af-

deling sport van het stadsdeel. De BOS projectleider is de aanjager van het project en legt het contact met basisscholen.

Bij deze projecten blijft een BOS-driehoek op beleidsniveau vooralsnog achterwege. De projecten worden op beleidsniveau op afstand gevolgd. Stadsdeel Noord ziet weinig reden om dit te veranderen, aangezien het project naar behoren verloopt. In sector Oost worden de banden naar verwachting sterker aangehaald door de inzet van een nieuwe coördinator van het BOS-project. Het is zijn taak om overleggen te initiëren. Stadsdeel Zuidoost werkt aan een structuur op stuurgroepniveau, project- en zelfs op microprojectniveau overleggen op te zetten (zie hoofdstuk 9).

Op uitvoerend niveau zien we zeker nieuwe overlegstructuren ontstaan. BOS vormt een kans om activiteiten beter af te stemmen (op buurtniveau/ in het kader van de Brede School), en om scholen en verenigingen bij het overleg te betrekken. De indruk bestaat wel dat sport de aanjager/leverancier blijft en de B en de O van BOS nog geen volwaardige samenwerkingspartners zijn.

De volgende BOS projecten zijn gebaseerd op het 'opplussen' van bestaande activiteiten:

- In stadssector Oost (omvat de stadsdelen OWGM, Zeeburg en Centrum) worden de BOS middelen ingezet om buitenschoolse activiteiten en sportinstuiven te organiseren. In Zeeburg is de sportbuurtclub onderdeel van BOS, in het sportverenigingsarme stadsdeel Centrum wordt geprobeerd door middel van de opzet van satellietverenigingen meer naschoolse sport op de basisscholen aan te bieden, en in OWGM gaat de brede school in samenwerking met verenigingen naschoolse sport aanbieden. Het BOS project in stadssector Oost richt zich op zowel kinderen van basisscholen als op jongeren (Topscore is onderdeel van de sportfuik).
- In Zuidoost zijn de twee BOS projecten ook gericht op het intensiveren van het bestaande aanbod en de onderlinge afstemming en stroomlijning van lopende projecten. In Zuidoost ligt ook een accent op het versterken van de sportverenigingen, omdat de sportverenigingen op dit moment te zwak zijn om veel nieuwe leden op te vangen. De BOS projecten in Zuidoost richten zich op zowel basisscholen als scholen voor voorgezet onderwijs.
- In Geuzenveld-Slotermeer worden een aantal bestaande sportstimuleringsprojecten uitgebreid, zoals Ster, Z@p en de sportbuurtclub. Bij het naschoolse programma wordt getracht door projecten (ook culturele activiteiten zoals Schatkamer) beter af te stemmen en op die manier 'doorlopende leerlijnen' te creëren. Ook is doorstroming naar verenigingssport een doel, maar de nadruk ligt op het uitbreiden van het aanbod tussen- en naschoolse sportactiviteiten op basisscholen.

In de volgende hoofdstukken wordt dieper ingegaan op de voortgang van de afzonderlijke BOS projecten.

3 BOS in stadssector Oost (stadsdelen Oost-Watergraafsmeer, Zeeburg en Amsterdam Centrum)

3.1 Projectbeschrijving (algemeen)

Het project in stadssector Oost is gebaseerd op een gezamenlijke aanvraag van drie stadsdelen: stadsdeel Centrum (Oostelijke binnenstad: Kattenburg, Wittenburg en Oostenburg), stadsdeel Zeeburg (Indische buurt) en stadsdeel Oost-Watergraafsmeer (Transvaalbuurt).

Stadsdeel Oost-Watergraafsmeer en stadsdeel Zeeburg hebben al langere tijd veel contact op accommodatie- en personeelsgebied. De inzet is om gebruik te kunnen maken van elkaars kracht en ook stadsdeel Centrum hierbij te betrekken. Bundelen van krachten is wenselijk op gebied van verkrijgen subsidie, optimaliseren accommodatiegebruik en verbeteren verenigingsaanbod (dependances). De stadsdelen hebben verschillende motieven om te participeren in BOS. Zo heeft stadsdeel Zeeburg heeft maar weinig sportverenigingen en vindt dat afstemming met stedelijke projecten als JIB, Topscore en JUMP-in, die relaties leggen met scholen beter kan. Ook stadsdeel Centrum heeft weinig sportverenigingen. Sportstimulering opereert daar sterker vanuit onderwijs, o.a. via Topscore.

De middelen voor BOS worden voornamelijk ingezet voor activiteiten, waaronder buitenschoolse aanbod en instuiven. De activiteiten beginnen heel laagdrempelig onder schooltijd maar gaan na verloop van tijd steeds meer gepaard met verplichtingen (fase 2: instuiven en fase 3: sporttrainingen, clinics, competities). Uiteindelijk vindt - zo hoopt men - doorstroming plaats naar de trainingen en wedstrijden van reguliere sportverenigingen (fase 4). Daarnaast is er budget voor een parttime coördinator. De coördinator zorgt voor samenwerking en afstemming tussen de drie stadsdelen en onderhoudt het contact met scholen en verenigingen.

3.2 Korte terugblik nulmeting

De organisatie van het project in de sector Oost bestaat uit een beleidsgroep met sportbeleidsmedewerkers vanuit de drie betrokken stadsdelen. Op beleidsniveau is gekozen voor een positie op afstand om het project eerst in de uitvoering op de rails te zetten. De uitvoerende projectgroep bestaat uit de sportconsulenten van de betreffende stadsdelen.

Cruciaal is binnen het project is coördinatie tussen de drie stadsdelen. Coördinatie is in handen van een parttime aangestelde BOS-coördinator (20 uur pw). Hieronder worden de drie stadsdelen uit sector Oost afzonderlijk beschreven:

- 1 Centrum: Het BOS-project moet ertoe leiden dat verenigingen van buiten het stadsdeel dependances (satellieten) oprichten binnen stadsdeel Amsterdam Centrum. Daar kunnen dan trainingen en recreatieve activiteiten plaatsvinden. Het stadsdeel levert hier een bijdrage aan door ruimte om niet ter beschikking te stellen. Basketbal is de eerste pilot. Scholen spe-

len een sleutelrol doordat zij meestal een gymzaal hebben en leerlingen kunnen deelnemen. Sportverenigingen moeten interesse hebben, een goed plan, kader en opvangmogelijkheden. Het betrekken van ouders is één van de speerpunten van BOS. Het gaat hierbij om alle ouders, allochtoon en autochtoon. Hiervoor zal het stadsdeel bijeenkomsten organiseren.

- 2 Oost/ Watergraafsmeer: De basisscholen de Kaap en de Kraanvogel vormen samen met Stichting Welzijn Oost een brede school. Inzet is het voorkomen van onderwijsachterstanden. Het BOS-plan voor deze buurt heeft tot doel: in samenwerking met brede scholen en de sportinstellingen/ verenigingen zal een breed sportaanbod worden samengesteld, waarin voornamelijk kernsporten zijn vertegenwoordigd uit de DMO-nota sportstimulering (Resultaat door samenspel).
- 3 Zeeburg: BOS staat in direct verband met andere sportstimuleringsprojecten zoals JUMP-in, Topscore en Jippie. Maar ook met LO op school, naschoolse opvang via de welzijnsinstellingen en het reguliere sportbuurtwerk. Doel is om een structuur te ontwikkelen die continuïteit garandeert, zoals een sportbuurtclub en de voetbalschool. Voor de bovenbouw van het basisonderwijs (groep 8) wil stadsdeel Zeeburg een instapcursus voor activiteitenbegeleider bij sport ontwikkelen; een soort assistentfunctie. Hiermee kunnen deze betrokken leerlingen een rol spelen in bijvoorbeeld het Sterproject (uitleen, toezicht, activiteiten begeleiden). Denk hierbij aan een soort verkorte cursus RSLA. Ook het betrekken van de ouders staat op de agenda van Zeeburg. Dit wordt gekoppeld aan buitenschoolse activiteiten op pleinen en op school.

3.3 Voortgang (1-meting)

Stadsdeel Oost

In het BOS-project in sector Oost worden nieuwe sportactiviteiten opgestart en zelfs nieuwe organisaties opgericht, in de vorm van dependances van sportverenigingen. Binnen de verschillende stadsdelen zien de betrokken beleidsmedewerkers de meerwaarde BOS in. BOS leidt tot meer samenwerking op lokaal (buurt) niveau, ondermeer door het nauwere contact met scholen. Dit contact loopt via de docenten lichamelijke opvoeding.

Stadsdeel Oost-Watergraafsmeer

Het aanbod in stadsdeel Oost-Watergraafsmeer bestaat uit sportbuurtclubs (naschoolse activiteiten), sportinstuiven en - vanaf september 2007 - de buurtbasketbalclub The Falcons (dependance van een bestaande vereniging). De werkwijze bestaat uit inzetten van JIP op de drie basisscholen, het aanbieden van dezelfde sporten in het kader van de verlengde schooldag en vervolgens toeleiding naar verenigingen (fase 3).

De drie scholen doen ook mee aan JUMP-in (controle scholen, zie hierboven), en worden zo gemeten en gewogen. De uitkomst van de metingen vormt de basis van toekomstig beleid (rond voortzetten van BOS-activiteiten).

Gebiedsgericht werken en samenwerking binnen de buurt rond bewegen wordt speerpunt binnen het sportstimuleringsbeleid van stadsdeel Oost-Watergraafsmeer.

Stadsdeel Zeeburg

In stadsdeel Zeeburg heeft BOS geleid tot een jeugdsportclub voor basketbal. Het initiatief op IJburg is genomen door enkele enthousiaste ouders,

maar ook leerlingen uit de Indische buurt doen mee. Inmiddels hebben dertig leerlingen zich aangemeld. De club heet 'Tha Firebirdz' en is ontstaan vanuit activiteiten op twee scholen. Betrokken ouders van leerlingen op deze scholen werden enthousiast over ontplooiende basketbalactiviteiten en besloten om een club op te richten. De jonge vereniging krijgt ondersteuning van Verenigingsondersteuning van DMO. Vanaf najaar 2007 zal deze vereniging op alle zeven basisscholen in het stadsdeel kennismakingslessen gaan aanbieden. Wanneer de trainers van de club het niet redden om alle lessen te verzorgen, zal sportbuurtwerk inspringen. Eenzelfde traject wordt in gang gezet met turnen. Turnvereniging Turning Spirit is betrokken bij het aanbieden van kennismakingslessen op de scholen. Dat een dergelijk traject slaagt heeft te maken met:

- Inzet van actieve sportvereniging
- Enthousiaste ouders
- Mogelijkheden van gebruik van sporthal/ accommodatie

Een ander succes in het stadsdeel, voortkomend uit BOS, is de ABC (Amsterdams Boks College) Boksschool, onder leiding van Ramon Joval. 41 klassen hebben meegedaan met het bokspolproject. Het is niet bekend hoeveel leden dit het bokscollege heeft opgeleverd.

Stadsdeel Zeeburg heeft te maken met een nieuwe commerciële welzijnsorganisatie: Civic. Dit biedt kansen voor het maken van nieuwe afspraken rond het sport- en beweegaanbod in het stadsdeel en de samenwerking. Dit is juist een knelpunt met welzijnsinstellingen die al jaren actief zijn in de buurten.

Net als in stadsdeel Zeeburg is er in stadsdeel Centrum vraag naar basketbal. In stadsdeel Centrum is het tot op heden niet gelukt om een partij te vinden die een basketbalvereniging op wil richten (vergelijkbaar met de schoolbasketbalclub in Zeeburg). Dit komt doordat er bij dit initiatief geen betrokken ouders gevonden kunnen worden die zich in willen zetten. De beleidsmedewerker noemt als alternatief aanhaken bij de lokale speeltuinvereniging. De precieze rol van Sciandri (sinds september 2007 is sportstimulering in stadsdeel Centrum verzelfstandigd) is nog niet duidelijk. Dat Sciandri een rol zal spelen is wel zeker.

3.4 Doelgroep en bereik

Metingen worden verricht via JUMP-in. De betrokken basisscholen in stadsdeel Oost en stadsdeel Centrum zijn (vooralsnog) controlescholen voor JUMP-in. Op deze scholen zijn geen JUMP-in activiteiten, maar worden de leerlingen wel gewogen en gemeten om vergelijkingsmateriaal te hebben met scholen waar wél het interventieprogramma wordt aangeboden. Bij de betrokken basisscholen in stadsdeel Zeeburg start vanaf najaar 2007 JUMP-in. Op deze scholen wordt wel het hele programma afgedraaid.

Kortom: vanuit BOS wordt ingezet op de doelgroep leerlingen in zijn geheel. Er is geen zicht op ook de leerlingen met achterstanden daadwerkelijk mee doen.

3.5 Samenwerking op beleidsniveau

Samenwerking en afstemming tussen de stadsdelen, zowel op uitvoerend als beleidsniveau, rond de activiteiten blijft uit. Oost-Watergraafsmeer en stadsdeel Zeeburg hebben, buiten BOS, contact rond gebruik van accommodatie en inzet van personeel. Stadsdeel Centrum heeft niet kunnen aansluiten bij het overleg vanwege tijdsgebrek door de verzelfstandiging van de afdeling sport. De beleidsmedewerker van het stadsdeel Centrum heeft slechts acht uur ter beschikking heeft voor sportbeleid.

Alleen vanuit stadsdeel Zeeburg is een beleidsmedewerker Jeugd betrokken, van de overige stadsdelen zijn alleen de beleidsmedewerkers Sport betrokken. Van integraal werken op beleidsniveau is dus niet tot nauwelijks sprake.

Ook kan worden geconstateerd dat door het enkele maanden ontbreken van een BOS-coördinator, er weinig aansluiting is tussen het praktijkveld en het beleidsniveau. Voor de toekomst is het wenselijk dat er circa 1-2 keer per jaar gezamenlijk overleg is.

3.6 Samenwerking op uitvoerend niveau

Het project bevindt zich in fase 2 van de 'sportfuik': buitenschoolse aanbod en instuiven. In de verschillende stadsdelen zijn er volop activiteiten opgezet in het kader van BOS. Aanvankelijk had het project de beschikking over een coördinator, maar na haar vertrek had men moeite een vervanger te vinden. Een deeltijdaanstelling voor BOS blijkt niet aantrekkelijk genoeg om iemand te kunnen aantrekken. Uiteindelijk is er nu een oplossing gevonden in de vorm van een deeltijdaanstelling van een verenigingsondersteuner van de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling Amsterdam (vanaf september 2007). Voordeel van deze combinatiefunctie is dat deze persoon veel kennis meeneemt van de sportinfrastructuur binnen Amsterdam en kennis heeft van eventuele subsidiemogelijkheden. Het takenpakket van de coördinator verschilt per stadsdeel. Zo is hij in stadsdeel Zeeburg betrokken bij de uitvoering van sportbuurtclubs. In de andere stadsdelen neemt hij bijvoorbeeld een deel van de coördinerende taken over van degenen die zich daar met de sportbuurtclubs bezighouden. Deze taken zijn bijvoorbeeld: contacten met scholen en sportverenigingen onderhouden en uitbreiden. Om in het komende projectjaar een impuls te geven aan de samenwerking tussen de drie stadsdelen is de nieuwe projectcoördinator BOS van plan om een op alle (13) betrokken basisscholen Streetdance aan te bieden in sportbuurtclubvorm, met een afsluitend gezamenlijk toernooi.

Samenwerking met verenigingen

Voor de uitvoering van BOS-activiteiten wordt vooral gebruik gemaakt van al bestaande ingangen bij sportverenigingen. Op zich levert dit wel een redelijk aanbod op van kennismakingslessen op scholen.

Doorstroom naar verenigingen wordt niet gemeten. Men is er niet aan toe gekomen om nieuwe verenigingen te betrekken en bestaande contacten te intensiveren. Dit zal voor het komende jaar één van de taken zijn van de projectcoördinator.

'Meedoen allochtone jeugd door sport' projecten worden betrokken in BOS. via Meedoen worden veel jongeren opgeleid tot scheidsrechter of jeugdtrainer. Zij worden ook ingezet in de kennismakingslessen. Voor de betrokken vereni-

gingen in het projectgebied tellen deze mee in de doelstellingen met betrekking tot jeugdparticipatie. De BOS-coördinator heeft een rol in het behalen deze gezamenlijke doelstelling (Meedoen/BOS).

Samenwerken met scholen

Scholen participeren graag in BOS. Het contact loopt via de vakdocenten lichamelijke opvoeding. Het enige wat de scholen als inbreng moeten leveren is het beschikbaar stellen van de gymzaal. De lessen worden verzorgd door verenigingstrainers, sportbuurtwerk en ook door welzijnsinstellingen.

Sector Oost ziet veel in duale aanstellingen van vakleerkrachten lichamelijke opvoeding. Zo krijgen de vakdocenten meer binding met de school en de buurt en kan er meer ingezet worden op een gebiedsgerichte aanpak in plaats van een doelgroepgerichte aanpak. De plannen hiervoor worden momenteel opgesteld. De idee is dat zo de ouders gemakkelijker betrokken worden bij de activiteiten.

3.7 Betrekken van ouders en jongeren

De nadruk binnen het project ligt meer op het betrekken van jongeren, bijv. met SRLA cursussen (stadsdeel Zeeburg), dan op het betrekken van ouders. Dit is een beleidsmatige keuze. In stadsdeel Zeeburg blijkt ook een sportbuurtclub, opgericht door betrokken ouders, succesvol. Zo wordt continuïteit van het aanbod gewaarborgd.

3.8 Maatschappelijke effecten

Of BOS in sector Oost maatschappelijke effecten heeft en welke dit zijn, wordt niet onderzocht. Wat geconstateerd kan worden is dat er onder en na schooltijd meer sportaanbod is. Er is meer samenspraak in de buurt en er is meer doorstroom naar verenigingen (hoewel dat niet met cijfers is aan te tonen). Ook komt de gemeente via de sportactiviteiten in contact met (allochtone) ouders en met vertegenwoordigers van zelforganisaties. In een aantal gevallen leidt dit tot samenwerking. Het is een kwestie van kansen zien en kansen pakken.

3.9 Succes- en faalfactoren in de samenwerking (beleid en uitvoering)

- Hoewel er veel activiteiten worden ontplooid in het kader van BOS en de beleidmedewerkers een spin-off constateren, is er nog geen sprake van meerwaarde door het hebben van een gezamenlijk project. Dit valt voor een deel te wijten aan het ontbreken van een coördinator BOS. Dat er daarnaast ook weinig contact is op beleidsniveau tussen de stadsdelen helpt niet mee.
- Samenwerking en afstemming tussen de drie stadsdelen blijft uit door het ontbreken van een BOS-coördinator, gedurende enkele maanden.
- Door het ontbreken van een coördinator kon contact met scholen en verenigingen nog niet worden uitgebreid.
- Positief is dat er nu een coördinator is gevonden, een verenigingsondersteuner van DMO, die zich parttime gaat inzetten voor het project in sector Oost.

3.10 Tot slot

Op uitvoerend niveau gebeurt er veel in sector Oost. Met de aanstelling van een nieuwe (parttime) coördinator voor het project kunnen veel taken die het afgelopen half jaar zijn blijven liggen in de samenwerking, op zowel beleids- als uitvoerend niveau, nieuw leven in worden geblazen. De toekomst zal uitwijzen wat dit oplevert.

4 Tussen- en naschoolse sport in stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer

4.1 Projectbeschrijving (algemeen)

Het BOS project in Geuzenveld-Slotermeer beoogt door middel van het aanbieden van 'arrangementen' (dat wil zeggen tussen- en naschoolse sport- en spelactiviteiten voor leerlingen van basisscholen) de gezondheid en sociale vaardigheden van de kinderen en de leefbaarheid in de wijken te verbeteren. Het tussenschoolse programma is nieuw; het naschoolse programma bestond al in de vorm van een aantal projecten (Ster, Schatkamer, Sportbuurtclub, SENS Sportcentrum Nieuwe Stijl en Z@p). Het BOS project wil de bestaande projecten meer op elkaar afstemmen en ook uitbreiden, met andere woorden 'opplussen'. Het BOS project in dit stadsdeel richt zich op kinderen van 4 tot 12 jaar (basisschoolleeftijd).

4.2 Korte terugblik nulmeting

De uitvoering startte aan het begin van het schooljaar in 2006. Contact met onderwijs werd geïntensiveerd. Nike verzorgde een aantal trainingen voor het gebruik van de twee Zoneparcs. Deze trainingen werden gegeven aan leerkrachten, kinderen uit groep 8, en aan overblijfkrachten.

Tijdens de nulmeting bleek dat dit bij de twee deelnemende scholen leidde tot een beter gebruik van de pleinen door alle groepen leerlingen. Vier andere scholen meldden zich aan voor een Zoneparc, maar Nike en het stadsdeel hebben nog geen nieuwe Zoneparcs aangelegd.

4.3 Voortgang (1-meting)

In het tweede jaar van het BOS project in Geuzenveld-Slotermeer werd breed ingezet op de verdere ontwikkeling van bestaande projecten:

- Er werden uitzendkrachten ingehuurd voor tussen- en naschoolse sportactiviteiten (Z@p en sportbuurtclub).
- Er kwam een vergoeding voor de trainers van verenigingen voor het organiseren van trainingen voor de sportbuurtclub.
- Er werden Zoneparc trainingen voor overblijfkrachten en leerlingen van groep 8 gegeven.
- Er werden materialen ingekocht voor de sport- en speluitleen.
- Het stadsdeel stelde een handboek samen voor het gebruik van Zoneparcs.
- Er vond meerdere keren overleg plaats tussen stadsdeel en het DLO (decentraal lokaal onderwijsoverleg) t.a.v. spelmaterialenpakket, trainingen en uitbreiding Schatkamer project.

Hieronder wordt uitgebreider ingegaan op de activiteiten.

Tussenschoolse sport

Onlangs hebben vijf nieuwe basisscholen binnen het stadsdeel aangegeven vanaf schooljaar 2007/2008 tussenschoolse sport te gaan aanbieden. Of dit

door gaat hangt nog af van de financiering. Dit brengt het totaal aantal scholen dat met ingang van schooljaar 2007/2008 tussenschoolse activiteiten aanbiedt op zeven (van in totaal twaalf basisscholen in het stadsdeel).

Voortgang Zoneparcs

Twee basisscholen stellen hun schoolplein (dat is omgebouwd tot Zoneparc) onder schooltijd (van 8:00 uur tot 15:15 uur) beschikbaar voor tussenschoolse activiteiten. Het stadsdeel heeft het afgelopen jaar geprobeerd meer scholen te betrekken. Het resultaat hiervan was dat vanaf september 2007 vijf nieuwe scholen ook tussenschoolse activiteiten gaan organiseren. De scholen krijgen hiervoor sport- en spelmaterialen en ook de trainingen voor overblijfmoeders worden geregeld.

Vanaf september 2006 zijn de twee Zoneparc-schoolpleinen dankzij de BOS impuls ook één dag per week buiten schooltijd (van 15:15 uur tot 17 uur) geopend. De schoolpleinen van die twee scholen zijn dan ook toegankelijk voor kinderen van andere basisscholen in het stadsdeel. Naar verluid komen dan ook kinderen van nabij gelegen basisscholen naar het Zoneparc. Dit was aanvankelijk een proef van een jaar. De twee deelnemende scholen waren tevreden en zullen hun schoolpleinen komend schooljaar ook buiten schooltijd openstellen.

De winst van de aanleg van Zoneparcs is vooral dat meisjes meer van het schoolplein gebruik maken dan voorheen.

Het stadsdeel is verantwoordelijk, de school ondersteunt (door aanwezigheid - op achtergrond - docent).

Voortgang sportbuurtclub

In het stadsdeel is sinds enkele jaren de sportbuurtclub actief. De sportbuurtclub houdt in dat er na schooltijd in de gymzalen van zes van de twaalf basisscholen in het stadsdeel voor de groepen 6, 7 en 8 sport wordt gegeven in samenwerking met sportverenigingen uit het stadsdeel. Elke zes weken is er een bepaald sportthema. Er zijn 5 a 6 themablokken per schooljaar. Kinderen die geen lid zijn van een sportclub krijgen voorrang bij de inschrijving. Per school doen 20 tot 30 kinderen mee aan de sportbuurtclub, in totaal dus tussen de 120-180 kinderen uit groep 6,7 en 8. De sportbuurtclub wordt vanaf september 2007 uitgebreid van 6 naar 7 basisscholen. De trainingen van de sportbuurtclub worden gegeven door trainers van twee sportverenigingen, ingehuurd trainers van de ALO of het CIOS en gymdocenten. SPARK medewerkers maken hiervoor een planning. Het stadsdeel is verantwoordelijk, de school ondersteunt.

Voortgang SENS

Sportpark Eendracht Nieuwe Stijl bestaat niet meer als zodanig. De medewerkers van SENS vallen nu onder verenigingsondersteuning.

Voortgang Ster

Het Sterproject uit uitgebreid van één naar twee locaties.

Voortgang Schatkamer

Sportactiviteiten worden met het Schatkamerproject (creatieve activiteiten) afgestemd. Schatkamer breidt met ingang van schooljaar 2007/2008 uit van vijf naar zes scholen.

4.4 Doelgroep en bereik

Het doel van dit BOS project is dat alle basisschoolleerlingen binnen het stadsdeel drie keer per week sporten. Dit wordt niet gehaald omdat op sommige scholen geen sportaanbod is (maar: langzaam maar zeker doen steeds meer basisscholen mee). Volgens de projectleider is dat een gemis omdat veel kinderen in het stadsdeel vrijwel geen sporttechnische vaardigheden bezitten. Het komt volgens haar bijvoorbeeld regelmatig voor dat kinderen van acht jaar niet in staat zijn een bal te vangen.

Een algemeen positief gevolg van de BOS impuls is dat de naschoolse activiteiten beter op elkaar worden afgestemd. Vanaf september 2006 zijn dankzij de BOS impuls de twee Zoneparcs bovendien één dag per week buiten schooltijd, namelijk van 15:15 uur tot 17 uur geopend. In schooljaar 2007/2006 zullen de scholen hun schoolplein een middag per week blijven openstellen.

4.5 Samenwerking op beleidsniveau

De beleidsmedewerker onderwijs wordt door de projectleider en de beleidsmedewerker sport op de hoogte gehouden van de voortgang van het BOS project. De beleidsmedewerker onderwijs geeft aan geen actieve rol te spelen in het BOS project: "dat is iets voor de uitvoering". Ze is natuurlijk wel betrokken, omdat het om de scholen gaat. Een succesfactor is dat men in hetzelfde gebouw werkt (het stadsdeelkantoor) waardoor de lijntjes kort zijn. De BOS projectleider en de beleidsmedewerker onderwijs praten vaak samen over BOS.

De beleidsmedewerker onderwijs heeft minstens eenmaal actief bijgedragen aan het succes van de naschoolse Zoneparc openstelling. Ze trad toen als intermediair op toen de BOS projectleider er met de school niet uit kwam. Het probleem was dat er iemand van de school na schooltijd aanwezig moest blijven. De oplossing was dat het Zoneparc op die middag werd opengesteld dat er toch al iemand van de school aanwezig was.

4.6 Samenwerking op uitvoeringsniveau

Samenwerking met scholen

De scholen zijn belangrijke partners voor dit BOS project. Aanvankelijk leek het met de medewerking van de basisscholen aan tussenschoolse sport tegen te vallen, want scholen willen niet altijd hun schoolpleinen na schooltijd openstellen omdat docenten niet meer uren op school willen doorbrengen. Uiteindelijk is het toch gelukt vijf nieuwe scholen te bewegen om tussenschoolse sport te gaan aanbieden. Dit is gelukt doordat de projectleider samen met SPARK medewerker naar het directeurenoverleg is gegaan en daar een presentatie gegeven heeft over tussen- en naschoolse sport. Scholen vonden het leuk dat zij een container krijgen met speelmaterialen en dat overblijfmoeders en docenten getraind worden. De DVD met beelden van spelende kinderen op een Zoneparc heeft de scholen mede over de streep getrokken. Ook heeft vermoedelijk een rol gespeeld dat scholen rekening houden met de dagarrangementverplichting. Tussenschoolse sport is daar alvast een deeloplossing voor.

Het contact met scholen loopt dus via het directeurenoverleg. Met de scholen worden afspraken gemaakt over de openstelling van hun schoolpleinen

en wordt een rooster opgesteld voor de docenten. De scholen houden zich goed aan de afspraken. Er hebben zich dan ook geen problemen voorgedaan.

De scholen zijn verantwoordelijk voor tussenschoolse sport. De scholen hebben 1 of 2 coördinatoren aangesteld die de roosters maken voor tussenschoolse activiteiten. Dit alles verloopt prima.

Bij naschoolse sport ligt de verantwoordelijkheid bij het stadsdeel (SPARK). Er is wel een docent van de school op de achtergrond aanwezig om het hek af te sluiten en voor als er zich eventueel calamiteiten voordoen. Ook dit loopt prima.

Samenwerking met sportverenigingen

Sportverenigingen zijn niet betrokken bij tussenschoolse opvang, maar wel al jaren bij buitenschoolse sport (sportbuurtclub). Het gaat om twee verenigingen. In Geuzenveld-Slotermeer wordt gewerkt met een vergoeding voor de twee sportverenigingen die de trainingen verzorgen voor de sportbuurtclub (300 euro)³.

De sportverenigingen kunnen met de vergoeding materialen aanschaffen en op die manier wil het stadsdeel de verenigingen versterken. Er is het afgelopen jaar niet zwaar ingezet om meer sportverenigingen te betrekken bij BOS. Dit had te maken met de interne reorganisatie van de afdeling sport van het stadsdeel. In september 2007 wordt hiermee begonnen. Komend jaar zal er meer worden ingezet op het betrekken van sportverenigingen. In Geuzenveld-Slotermeer gaat het niet erg goed met de sportverenigingen. Met de voetbalverenigingen gaat het wel, maar veel andere sportverenigingen hebben de laatste twee, drie jaar te maken met dalende ledentallen. Spark ziet dit als een kans om komend jaar die sportverenigingen te helpen door ze bijvoorbeeld naschoolse sport te laten aanbieden zodat ze meer leden krijgen.

4.7 Betrekken van ouders en jeugdigen

In stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer werd afgelopen jaar ook ingezet op ouder- en jeugdparticipatie, door met behulp van de middelen uit de BOS impuls overblijfskrachten en groep acht leerlingen te trainen tot Zoneparc assistenten en 'Zoneparc helden'. Daarnaast heeft het contact tussen de BOS projectleider met Maatwerk ertoe geleid dat ook 16 meiden werkervaring opdoen als Zoneparc assistent. Hierdoor is extra capaciteit gewaarborgd voor tussenschoolse activiteiten. In maart 2007 waren in totaal om en nabij de 25 overblijfskrachten (vooral moeders, maar sinds kort ook twee vaders), 50 groep acht leerlingen en 16 'Maatwerk meiden' getraind tot 'Zoneparc assistent' of 'Zoneparc held' (de leerlingen).

De overblijfsmoeders krijgen van het stadsdeel (SPARK) een speciale training (3 lessen) waarin ze leren omgaan met de sport- en spelmaterialen. Tijdens de training komen ook pedagogische aspecten aan bod.

Noot 3 Men wil hier overigens wel van af stappen met ingang van het nieuwe schooljaar. Sportverenigingen moeten komend jaar een grotere rol krijgen in de projecten en activiteiten van het stadsdeel.

4.8 Maatschappelijke effecten

De projectleider denkt dat de maatschappelijke effecten lastig te meten zijn. Wat ze wel hoort, is dat kinderen die tot Zoneparc held getraind zijn, zich ook op straat als 'held' gedragen. De regels, die neerkomen op *fair play* regels, worden dus meegenomen en ook buiten het schoolplein toegepast. Er wordt natuurlijk ook bijgedragen aan de gezondheid en de sociale competenties van kinderen in de basisschoolleeftijd door het stimuleren van beweging en het structureel inzetten van sport en spel.

4.9 Succes- en faalfactoren in de samenwerking (beleid en uitvoering)

- De BOS projectleider heeft veel moeite moeten doen om basisscholen toe te voegen aan het tussen- en naschoolse project. Wat de basisschooldirecteuren uiteindelijk over de streep trok is dat zij een container met spelmaterialen krijgen, trainingen, en met het oog op de verplichting ten aanzien van de dagarrangementen.
- De afstemming tussen DMO en het stadsdeel is voor verbetering vatbaar. DMO verzorgt namelijk ook sportkennismakingslessen (Jippie) op dezelfde scholen waar het stadsdeel sportactiviteiten aanbiedt.
- Beleidsmedewerkers onderwijs hebben niet vanzelfsprekend affiniteit met sport.
- Sportverenigingen ontvangen een vergoeding voor hun inzet bij de sportbuurtclub. Dit middel is bedoeld als extra steun in de rug voor verenigingen omdat ze er deels materialen van kunnen betalen, en deels de trainers. Het is bedoeld om de sportverenigingen te versterken.
- Knelpunt in de samenwerking met scholen als het gaat om tussen- en naschoolse sport is dat scholen aangeven "dat er al zoveel op hen afkomt", en dat docenten niet tot 17 uur op school willen blijven (voor naschools sportaanbod).
- Goede en duidelijke afspraken maken met de scholen is een succesfactor; bijvoorbeeld samen met de scholen een rooster maken; als er samen niet uitgekomen wordt kan het inzetten van de beleidsmedewerker onderwijs als intermediair werken.
- Succesfactor: scholen zijn in staat zelf tussenschoolse sport aan te bieden, omdat Spark overblijfkraften traint (volgens Zoneparc concept), en de school van sport- en spelmaterialen voorziet.

4.10 Tot slot

Een algemeen positief gevolg van de BOS impuls is dat de naschoolse activiteiten beter op elkaar worden afgestemd. Door basisscholen een voor een over de streep te trekken, wordt tussen en naschoolse sport op basisscholen steeds gangbaarder, ook in de hoofden van de schooldirecteuren en de beleidsmedewerker onderwijs.

5 Werk aan de winkel, jongeren van de straat in stadsdelen Oud-West en Oud-Zuid

5.1 Projectbeschrijving (algemeen)

Het idee achter Werk aan de Winkel is dat criminele, kansarme jongeren een laatste kans krijgen om een startkwalificatie te halen. Er is bij dit BOS project bewust gekozen voor het binnenhalen van jongeren die door hun criminele activiteiten ook een verkeerd voorbeeld gaven aan de jongere kinderen uit hun buurt en daar ook overlast veroorzaakten. Het is de bedoeling dat de jongeren na een tweejarig leerwerktraject als een positief rolmodel in hun buurt als sport- en spelleider actief worden. Werk aan de Winkel heeft daarmee twee hoofddoelen, die even zwaar wegen:

- 1 De jongeren krijgen een startkwalificatie, doen werkervaring op en worden een positief rolmodel voor de kinderen in de buurt. Ze stralen namelijk uit dat je met hard werken ergens kan komen.
- 2 Bewegingsachterstanden van kinderen uit de buurt worden weggewerkt door de jongeren in te zetten op de pleinen waar ze sport- en spelactiviteiten (helpen) aanbieden.

De deelnemers gaan één dag per week naar school (het ROC) en krijgen één dagdeel per week praktijkles in sporthal De Pijp. De overige dagen (20 uur) lopen zij stage in de wijken.

Tijdens het volgen van de tweejarige BBL opleiding is de groep in dienst van DWI en is DWI in die zin zijn werkgever. De constructie is dat DWI de jongeren in dienst neemt en uitbetaalt, maar de groep detacheert bij de sociaal-culturele instellingen⁴.

Ter voorbereiding op de praktijkles in sporthal De Pijp nemen de deelnemers twee instructieboeken door. De groep leert daardoor allerlei sporten kennen zoals hockey en tennis (met nadruk niet alleen voetbal). Ook komen allerlei spellen (vangspellen, tikspellen enz.) uitgebreid aan bod.

De leidinggevende sportbuurtwerk (ook projectleider van het BOS project) organiseert de praktijkles in sporthal De Pijp. Deze professional kent een deel van de deelnemers van kleins af aan van de sportactiviteiten van Combiwel.

Het beleid van 'Werk aan de winkel' is streng en gericht op het bijbrengen van discipline. Bij te laat komen bijvoorbeeld houdt DWI meteen 20 euro in van het salaris. Bij de derde keer te laat komen moet zelfs een weekloon ingeleverd worden. Voor de doelgroep is een dergelijk lik-op-stuk beleid zeer effectief: er werd al gauw nauwelijks meer te laat gekomen.

De jongeren lopen ook stage in de buurt waar ze vandaan komen. De leidinggevende sportbuurtwerk van Combiwel onderhoudt nauwe contacten met de stagelocaties en plaatst de jongeren daar waar zij volgens hem het meest op hun plek zijn. Sommige jongens geven judoles onder begeleiding

Noot 4 Normaliter betalen werkgevers de salarissen van de jongeren die een leerwerktraject volgen. Dat kan ook als het bijvoorbeeld de bouw- of horecasector betreft. Voor werkgevers in de welzijn- en sportsector is het lastiger de leerlingen te betalen, en daarom springt DWI bij.

van een gediplomeerde judotrainer, anderen helpen de sport- en spelleider van een speeltuin of assisteren als fitnessstrainer in de buurtfitness.

5.2 Korte terugblik nulmeting

In eerste instantie vreesden de initiatiefnemers dat te hoog gegrepen werd met het plan om risicjongeren een sportopleiding te laten volgen. Vorig jaar bleek al dat de opleiding op volle toeren draaide: ongeveer 20 jongeren waren begonnen aan de ROC-opleiding. Zij zijn via het sportbuurtwerk aangemeld. De jongeren lopen 20 uur stage bij Combiwel en volgen 1 dag per week onderwijs. Elke week geeft de ervaren sportbuurtwerker de jongeren een dagdeel sportles in de praktijk, waarin de jongeren deelnemer zijn en zodoende kunnen zien hoe een les gegeven hoort te worden. Op 1 mei, dus drie maanden na de start zijn twee jongeren overgestapt naar andere scholingstrajecten. In de opleiding laat een aanzienlijk deel van de jongeren in de eerste maanden twee kanten zien: in de klas zijn ze moeilijk te handhaven, terwijl diezelfde jongens in de praktijk van het buurtwerk zich voorbeeldig gedragen. Na een paar maanden is de groep in de klas veel rustiger geworden. Ze begrijpen inmiddels het systeem en hun leven is wat meer op orde. De jongens ervaren dit traject over het algemeen als hun allerlaatste kans en velen zijn daarom extra gemotiveerd er wat van te maken.

5.3 Voortgang (1-meting)

In februari 2007 is de groep begonnen aan het tweede en laatste jaar van hun BBL (beroeps begeleidende leerweg) traject op het ROC. Twee jongens zijn in 2006 weggestuurd omdat zij teveel problemen veroorzaakten. Een jongen blowde erg veel en verzuimde vaak zonder af te bellen. Een andere jongen bleef actief in het criminele circuit en bleef ook vaak weg zonder bericht. Beide jongens laptten de regels aan hun laars. Het wegsturen van deze twee jongens heeft grote indruk gemaakt op de andere leden van de groep.

'De deelnemende jongens zaten vaak op het criminele pad en waren helemaal afgehaakt. Sommigen waren niet eens meer in beeld bij DWI door de dingen die ze hebben uitgehaald. Nu, na anderhalf jaar in het leerwerktraject, hebben ze veel zin om niveau 4 opleiding aan het ROC te gaan volgen.'

De groep is na een jaar op het punt beland dat de basis (discipline, structuur) goed is. Het heeft ongeveer een jaar geduurd voordat de jongens enigszins gestructureerd gingen leven. De eerste maanden waren ze onhandelbaar in de les van het ROC. Ze kwamen bijvoorbeeld vaak te laat in de les omdat ze geen normaal dagritme hadden. Nu is dit type basiszaken onder controle. De gehele groep is stabiel geworden. Echter, de communicatie tussen de ROC docente en de groep gaat soms nog erg moeizaam. Volgens de docente zijn de grootste problemen van de groep schulden en huisvesting. Maar ze loopt ook aan tegen de problematiek van internetkansspel- en alcoholverslaving.

Nu de groep de basis onder de knie heeft, kan een vervolgstap worden gemaakt. Deze vervolgstap houdt onder andere in dat de leidinggevende de

jongens langzaam steeds meer verantwoordelijkheid geeft. Zo lopen zij allen stage op verschillende locaties, en worden zij geacht ook daar (waar de leidinggevende niet direct oog op de situatie heeft) op tijd te komen en zich goed in te zetten. De leidinggevende van het BOS project onderhoudt contact met de stagelocaties en is meteen op de hoogte van problemen, mochten die zich voordoen. Het BOS project sluit ook aan bij bestaande sportprojecten. Zo worden de jongeren bij Topscore ingezet als assistent-trainer. Bij de sportbonden volgen ze twee dagdelen *clinics* voor specifieke sporten. In 2008 zal deze groep het traject afronden. De leidinggevende is over de acht jongens zeer tevreden: zij hebben zich voorbeeldig gedragen. De verwachting is dat acht deelnemers gemakkelijk ergens geplaatst kunnen worden. Zij zijn ook goed te plaatsen bij andere werkgevers. Hij denkt erover na om hun een 'opstapbaan' aan te bieden bij Combiwel. Zeven deelnemers zijn moeilijker te plaatsen, waarvan drie zeer moeilijk. Voor hen zal een vervolgopleiding een betere optie zijn. Enkele deelnemers hebben het afgelopen jaar een zeer positieve ontwikkeling doorgemaakt. Ze krijgen nu aanzien op straat – mede door het rode Combiwel trainingspak - door hun nieuwe rol assistent sport- en spelleider. Hierdoor willen ze zich extra inzetten en goed werk leveren. Onlangs is een van de jongeren voor 32 uur per week aangenomen bij welzijninstelling Combiwel. Dit heeft een groot positief effect gehad op de groep.

5.4 Doelgroep en bereik

Op dit moment zijn er 15 leerlingen. Deze groep is inmiddels (meting juni 2006) al 1,5 jaar stabiel. De lage uitval komt doordat de projectleider 'er bovenop zit' (controleren of ze op tijd komen, straffen zoals salaris inhouden bij te laat komen) en door de waardering die de jongeren krijgen als assistent sport- en spelleider. Buurtkinderen noemen hen opeens 'meester' en komen hun een handje geven, terwijl ze vroeger alleen negatief benaderd werden. Door hun leeftijd vallen de deelnemers overigens wel buiten de oorspronkelijke BOS doelgroep.

Er doemen dankzij deze successen ook problemen op die aandacht behoeven. DWI gaat de leerwerkovereenkomsten afbouwen. Er wordt gezocht naar alternatieven. Het wegzetten van de jongeren (in de betreffende organisaties voor welzijn/sport) is ook lastig omdat hun opleiding (niveau twee) nog te laag is; het is enkel een startkwalificatie. Een vervolgopleiding levert niet hetzelfde salaris op. De politiek moet hierin nog een keuze maken.

5.5 Samenwerking op beleidsniveau

Bij dit BOS project speelt de samenwerking op beleidsniveau zich op twee niveaus af:

- Samenwerking tussen de stadsdelen
- Samenwerking tussen de beleidsafdelingen op de twee stadsdelen.

Op geen van de niveaus is sprake van intensieve samenwerking als het gaat om dit BOS project. De projectgroep die aan de start van het project is opgericht en waarin stadsdelen, het ROC, DWI en de projectleider van Combiwel zitting hebben, is uit elkaar gevallen. De faalfactor was onder andere dat niemand initiatief nam bijeen te komen, en ook dat bij stadsdeel Oud West drie keer een andere ambtenaar verantwoordelijk was voor BOS. Wie daar

nu de verantwoordelijke is, is zelfs niet bekend bij Combiwel. De regierol hoort echter wel bij de twee stadsdelen te liggen, echter, de stadsdelen zijn op dit moment voornamelijk geïnteresseerd in de voortgang van het project. De regierol ligt nu in feite bij de BOS projectleider.

5.6 Samenwerking op uitvoeringsniveau

Op uitvoeringsniveau wordt nauw samengewerkt tussen de projectleider BOS (leidinggevende bij Combiwel), de lerares van het ROC en de betrokken functionaris bij het DWI. De drie partners overleggen soms wekelijks, soms eens in de paar weken, maar net hoe het uitkomt en of het nodig is. Een succesfactor is dat deze driehoek bestaat uit betrokken personen: betrokken bij het BOS project en betrokken met de groep. Het zijn "drie mensen die er volledig voor gaan". Ook buiten hun overleg zijn de lijnen kort. Als er een voorval plaatsvindt in de klas op het ROC, is de projectleider daar dezelfde dag nog telefonisch van op de hoogte gesteld, en omgekeerd.

Samenwerking met scholen

De reden dat het ROC zich inspant voor dit BOS project is dat het ROC veel aanmeldingen kreeg voor BBL assistent jongerenwerk van jongens die eigenlijk iets met sport wilden gaan doen. Het ROC had geen sportopleiding maar zag in het BOS project een kans om buurtgerichte sport aan te bieden. Het ROC Amsterdam is nu bezig de opleiding assistent vrijetijdsbesteding vorm te geven, gebaseerd op de opleiding van het BOS project.

De samenwerking met het ROC verloopt net als vorig jaar goed. Deze samenwerking bestaat op uitvoerend niveau: tussen de lerares van het ROC, de projectleider van BOS en DWI is regelmatig structureel overleg over de voortgang van de groep.

Samenwerking met sportverenigingen

Er wordt in dit BOS project nog niet samengewerkt met sportverenigingen. De jongens worden vooralsnog alleen ingezet bij sportactiviteiten van Combiwel omdat de projectleider ze nu nog dicht bij huis wil houden. Volgend jaar wordt de eerste sportvereniging ingezet: Swift. Swift wil een paar jongens opleiden als trainer voor de jeugdafdeling.

5.7 Betrekken van ouders en jeugdigen

Kinderen uit de buurt profiteren mee van dit BOS project omdat er meer sport- en spelleiders actief zijn. Ouderparticipatie is geen expliciet doel van dit project en er wordt dan ook niet op ingezet. Een enkele ouder is betrokken bij hun kind; het leeuwendeel niet. De doelgroep is ook te oud hiervoor en woont vaak zelfstandig. Daarnaast is de relatie met de ouders vaak slecht.

5.8 Maatschappelijke effecten

De deelnemers aan het project worden door hun stage in de buurt uit de anonimiteit gehaald. Bij buurtfeesten en voetbaltoernooitjes worden de deelnemers ingezet. De buurtcommissie leert de jongeren op deze manier ook kennen. Dit zorgt voor een betere verstandhouding. Er is ook een positief effect op de kleine jongens. Het 'klieren' is bijvoorbeeld verminderd. De

buurtregisseurs ervaren volgens de BOS projectleider minder hanggedrag doordat de harde kern ofwel de aanjagers van de straatgroepen een leerwerktraject volgt. De veiligheidscoördinator van de Van Goghbuurt heeft bij het stadsdeel aangegeven dat de buurt rustig is, omdat enkele van de voorheen lastige jongens nu in het traject zitten.

5.9 Succes- en faalfactoren in de samenwerking (beleid en uitvoering)

- Stadsdeel Oud-West heeft niet genoeg uren ter beschikking om zich actief bezig te houden met het BOS project. Stadsdeel Oud Zuid is kartrekker en “vergeet” soms dat er in dit project nog een tweede stadsdeel actief is. Oud West is daardoor wel eens niet uitgenodigd voor een overleg.
- De verantwoordelijk beleidsmedewerker van stadsdeel Oud West is van baan veranderd, daarna kwam een interim en daarna een nieuwe beleidsmedewerker. Dit heeft ook verwatering in de contacten opgeleverd op beleidsniveau en tussen de stadsdelen.
- Nauwe samenwerking tussen lerares ROC, projectleider BOS en DWI waardoor de jongens dicht op de huid wordt gezeten is een succesfactor. “Drie mensen die er volledig voor gaan”.
- De link tussen de theorielessen van het ROC en de praktijklessen van sportbuurtwerk is soms onduidelijk volgens de jongens.
- De projectleider en de lerares van het ROC wisselen een logboek uit waarin de gebeurtenissen worden bijgehouden. Dit is op zich een succesfactor in de samenwerking, maar het ROC vult het logboek niet altijd even goed in.

5.10 Tot slot

Door het BOS project is het gelukt om een groep risicojongeren uit het criminele circuit te halen. De jongeren zijn uit beeld bij de politie. De meester-gezel verhouding (een op een) tussen projectleider en deelnemers, waar de deelnemers dicht op de huid worden gezeten, is bepalend voor het succes van het project.

6 Sportbuurtclubs en ouderbetrokkenheid in stadsdeel Amsterdam Noord

6.1 Projectbeschrijving (algemeen)

Stadsdeel Noord beoogt via BOS het aantal sportbuurtclubs uit te breiden. Sportbuurtclubs bestaan al vier jaar in Noord. Sportbuurtclubs zijn bedoeld om het sportbuurtwerk een vastere vorm te geven. De doelgroep is jeugdigen van 10-15 jaar. Door de BOS impuls zijn er nu middelen om op locaties binnen nieuw aangewezen gebieden sportbuurtclubs op te starten. Doel van de BOS-impuls in Noord is om sportbuurtclubs in de Molenwijk, Banne Buiksloot en Tuindorp Oostzaan op te zetten en te versterken. Stadsdeel Noord heeft een BOS coördinator aangesteld om activiteiten te ontwikkelen.

Het doel is uiteindelijk om 3.000 basisschoolkinderen en 150 leerlingen uit het voortgezet onderwijs te bereiken. In het kader van BOS zijn er activiteiten voor kinderen tot 12 jaar, voor 12 + en activiteiten gericht op meiden. Er worden geen nieuwe projecten opgezet.

6.2 Korte terugblik nulmeting

Sportbuurtwerk in Noord heeft een sterke traditie. Daardoor bestaat er al een netwerk van actieve scholen en verenigingen. Het BOS-project schiet daarom al in een vroeg stadium de uitvoering in. Aandachtspunt is de aanpak van de zeer moeilijke groep jongeren. Het kader van sportverenigingen heeft moeite met deze groep. Sportbuurtwerk geeft zelf aan dat de samenwerking met andere instellingen, zoals welzijnsinstellingen, ook bij de afstemming van reguliere activiteiten beter kan. BOS kan dit bewerkstelligen. Het BOS project is volgens het stadsdeel geslaagd te noemen als er daadwerkelijk sportbuurtclubs van start zijn gegaan. Als er daadwerkelijk meer kinderen sporten/ bewegen. Als er een meer structurele samenwerking tot stand is gekomen tussen school, sportvereniging, sportbuurtwerk en welzijn, zodat er een goede basis ligt om activiteiten te verzorgen. Er ontstaat continuïteit door de mogelijkheid tot aanstelling van twee vaste beweegconsulenten, die zich volledig richten op jeugdactiviteiten. Sportbuurtwerk meet zelf de participatie van leerlingen in de sportbuurtclubs en de doorstroom naar verenigingen. JUMP-in zal de gezondheidsaspecten meten.

6.3 Voortgang (1-meting)

Doelgroep en bereik

In 2006 werden er twee sportbuurtclubs verzorgd met een bereik van respectievelijk 20 en 10-15 wekelijkse deelnemers. Daarnaast was er een aanbod van Streetwise Sciandri en van Streetdance met beide ongeveer 30 deelnemers per week (Sciandri buiten: ca. 40-100 deelnemers per keer). Looptijd oktober-april, Streetdance januari-april.

In 2007 wordt dit aanbod aangevuld met vier sportbuurtclubs met een mix aan activiteiten. Het bereik van deze activiteiten is 10-40 leerlingen per keer. Looptijd is over het algemeen twee maanden (voorjaar 2007). (zie tabel).

6.4 Doelgroep en bereik

De activiteiten trekken ook probleemjongeren. Omdat ze regelmatig deelnemen (en dan ook rotzooi trappen) haakt welzijn daarop in. De jongerenwerker heeft contact over deze jongeren met de beleidsmedewerker Sport . De jongerenwerker kan zo via de sportactiviteiten meer grip krijgen op de jongeren. Sportbuurtwerkers hebben meer aandacht voor signalering van probleemjongeren/ jongeren met problemen en de doorstroom naar hulpverlening. De sportactiviteiten bieden de jongeren een veilige plek.

6.5 Samenwerking op beleidsniveau

De organisatie van het project in Noord is puur een uitvoerend project. Op uitvoerend niveau is er veel samenwerking tussen betrokken partijen in de wijk. Op beleidsniveau is er sinds de nulmeting met betrekking tot het BOS géén contact geweest tussen beleidsmedewerkers sport, Jeugd en Onderwijs. Reden die hiervoor door de beleidsmedewerker sport worden aangevoerd is: de basis voor BOS activiteiten lag er al door de jarenlange historie van sterk sportbuurtwerk in stadsdeel Noord. Waar nodig wordt er contact gezocht met de sportconsulent, zoals bij de verantwoording van de resultaten aan DMO en het ministerie van VWS. Veel belangrijker is de kracht van de sportbuurtwerker. De urgentie om de verbindingen op beleidsniveau te leggen was er niet. Het stadsdeel ziet het dan ook niet als een knelpunt dat alleen Sport op dit vlak vertegenwoordigd is.

Desgevraagd geeft een medewerker sportbuurtwerk aan dat de meerwaarde van meer betrokkenheid vanuit beleid voor sportbuurtwerk zou zijn om in kaart te brengen welke lijnen er allemaal uitstaan in het kader van BOS. Met andere woorden een overzicht van relaties in de buurt van organisaties en personen die betrokken zijn bij de activiteiten en bij de doelgroep.

6.6 Samenwerking op uitvoeringsniveau

De BOS-coördinator ziet zichzelf als de 'sportstimulator' in de wijk. Hij probeert om zelf sportactiviteiten aan te bieden op het plein en in de gymzaal. Daarnaast zit hij ook in verschillende overleggen in en met de buurt en organiseert vergaderingen met de scholen (gymdocenten). Sinds BOS is er een overlegstructuur met partners in de wijk, zoals: Kansweb, vakdocent lichamelijke opvoeding, buurtbeheer. Dit overleg gaat over afstemmen van pleinactiviteiten, maar indien nodig wordt bijvoorbeeld ook de wijkpolitie erbij betrokken. Dit overleg vindt Amsterdam Noord breed plaats. De (voornaamste) partners binnen de buurt zelf zijn: de gymdocenten van de Krijtmolen en de Bonkelaar, het Streetcornerwork, De Molenmeester, naschoolse opvang en de buurtverenigingen. Hoewel hij met de buurtverenigingen naar zijn mening nog veel te weinig samenwerkt. Dit vraagt te veel tijd.

De beleidsmedewerker sport van stadsdeel Noord is tevreden over de uitvoering van het BOS-project: "Het contact met onderwijs is erg goed en het aantal relaties in de wijk is groot. De coördinator is echt de spil in de wijk die hij moet zijn".

Sportbuurtwerk in Noord heeft een de samenwerking met partners met wie het aanbod in wisselende samenstelling wordt verzorgd. Dit zijn:

NaSchoolseOpvang (Gerard Mayenburg), basisscholen Krijtmolen en Bonkelaar, Streetcornerwork, Jongerencentrum Sartirius, turnvereniging Vriendschap, Stichting Yota. Sportbuurtwerk in Noord werkt ook samen met Sciantri, een sportmanagement bureau uit Haarlem. Sciantri heeft een speciale buurtaanpak, deze aanpak wordt uitgebreid en breder ingezet in Amsterdam Noord.

Samenwerking met scholen

De betrokken scholen hebben vakdocenten lichamelijke opvoeding en zijn betrokken bij het overleg over het aanbod van sport- en beweegactiviteiten in de wijk. Twee maal per jaar structureel en minimaal één keer per maand tijdens de buurtronde. Het overleg loopt goed: de beide vakdocenten lichamelijke opvoeding weten de vraag vanuit BOS goed te beantwoorden. Meer regie en afstemming tussen BOS- en JIB activiteiten, vanuit het sportbuurtwerk bijvoorbeeld, zou wenselijk zijn.

Samenwerking met verenigingen

Wanneer er vraag is naar een sport wordt er door de BOS-medewerkers eerst gezocht naar mogelijkheden om aan te haken bij bestaande activiteiten van –bij voorkeur- sportvereniging. Pas wanneer dit niet lukt, wordt er een nieuwe structuur in het leven geroepen. Bij het oprichten van een sportbuurtclub om een streetdance-aanbod te kunnen leveren; werd er geen vereniging en/of sportschool gevonden die wil of kan aansluiten. Turnvereniging Vriendschap wil wel, maar daar moet het sportbuurtwerk veel tijd in investeren om dit draaiend te krijgen. Dit zou wel een zeer gewenste oplossing zijn. Het plan is om hier meer tijd in te investeren.

Het betrekken van verenigingen bij de activiteiten binnen BOS is lastig:

- Het kost volgens medewerkers van sportbuurtwerk (te) veel tijd en energie.
- Er zijn niet veel verenigingen in of rond de Molenwijk.

Sportbuurtwerk acht het overigens niet altijd nodig om sportverenigingen te betrekken, zoals wanneer er bijvoorbeeld bij pleinactiviteiten.

6.7 Betrekken van ouders en jeugdigen

Het is niet gemakkelijk om ouders te betrekken bij de activiteiten die worden georganiseerd in het kader van BOS. Het wel incidenteel geprobeerd, zoals bij sportbuurtclub Streetdance: De ouders werden uitgenodigd om naar de voorstelling te komen kijken bij de laatste les. De opkomst was toen wel redelijk.

Opmerkelijk is dat het op de twee scholen die BOS combineren met het interventieproject JUMPIn (VU/ DMO Amsterdam) beter lukt om ouders te betrekken. Daarvoor zijn twee oorzaken aan te geven: via JUMPIn wordt er contact wordt gelegd met ouders vanwege de gezondheid van hun kinderen, en wanneer het daarom gaat blijken ouders eerder bereid om naar de school te komen. JUMPIn werkt met bewegingsconsulenten die ook tijdens schooltijd betrokken zijn bij de kinderen. Het contact met ouders is dan meer vanzelfsprekend.

Bij basisschool de Poolster wordt een Zoneparc in gebruik genomen. Het plein zal worden benut voor BOS-activiteiten. De school is geschoold in het omgaan met het Zonepark: de coördinator en ook de kinderen van groep 8. Deze kinderen zijn de Helden. Zij weten hoe het er aan toe moet gaan op

het speelplein en houden toezicht op de jongere kinderen. Het is nog te vroeg om aan te geven hoe dit in de praktijk verloopt, maar het enthousiasme is er in ieder geval bij de deelnemers.

6.8 Maatschappelijke effecten

Stadsdeel Noord onderzoekt niet of BOS maatschappelijke effecten heeft en welke effecten dit zijn. Wat naar voren komt uit de gesprekken is dat de doelgroep wordt een nuttige vrijetijdsbesteding geboden. Maar dit is meer het doel dan het effect. Bijkomend effect is dat er meer grip is op lastige ofwel risico jongeren. Doordat deze groep de activiteiten (in de avonduren) regelmatig bezoekt krijgt de jongerenwerker de kans om contact met hen te leggen. Er is regelmatig contact over jongeren tussen beleidsmedewerker sport en de jongerenwerker.

6.9 Succes- en faalfactoren in de samenwerking (beleid en uitvoering)

- Het betrekken van verenigingen bij de activiteiten binnen BOS kost volgens medewerkers van sportbuurtwerk (te) veel tijd en energie.
- Betrekken van ouders bij BOS-activiteiten blijkt lastig. Het interventieprogramma JUMPIn biedt daartoe meer mogelijkheden.
- De sportbuurtwerkactiviteiten, en dan vooral in de avonduren, weten lastige jongeren te bereiken. Doordat deze jongeren regelmatig verschijnen zijn zij daardoor beter bereikbaar door jongerenwerk. De gebruikte buurtaanpak wordt breder ingezet in stadsdeel Noord.
- De BOS-coördinator is er in geslaagd de spil geworden van de beweegactiviteiten in de wijk. Hij legt de contacten met scholen en verenigingen en zorgt voor het maken van de afspraken. Met het oog op de continuïteit van de activiteiten kan dit een kwetsbare constructie blijken. Zeker nu hij met ingang van het nieuwe schooljaar niet meer werkzaam is bij het stadsdeel. Komend evaluatiejaar moet blijken of er sprake is van duurzame relaties.
- Het Zonepark bij basisschool de Poolster biedt aanknopingspunten om jongeren actief te betrekken.

6.10 Tot slot

Stadsdeel Noord slaagt erin de activiteiten en het aantal sportbuurtclubs uit te breiden. De betrokkenen slagen er in om rond de activiteiten samenwerking tussen de partijen te bevorderen. De buurtgerichte aanpak is daarbij een succesvol element. Een lastige doelgroep jongeren wordt zo beter bereikt, onder andere vanwege afstemming tussen de sportbeleidsmedewerker en een jongerenwerker. Scholen participeren goed in het project. Het betrekken van ouders en van verenigingen bij BOS-activiteiten blijven achter. De tijd en inzet die dit vraagt kan momenteel niet geboden worden binnen BOS.

7 Gein in BOS in stadsdeel Zuidoost

7.1 Projectbeschrijving (algemeen)

De BOS-activiteiten in stadsdeel Zuidoost zijn gebaseerd op het intensiveren en bij elkaar brengen van het bestaande aanbod. Het doel is om drempels te verlagen en zo meer jongeren te stimuleren om te gaan sporten en bewegen. Het arrangement van sport- en bewegingsactiviteiten bestaat uit vier fasen waarin leerlingen van basisscholen en (later) voortgezet onderwijs centraal staan:

Fase 1: sport en bewegen onder schooltijd

Fase 2: laagdrempelige activiteiten zonder verplichtingen

Fase 3: activiteiten met een (meer) verplichte opkomst

Fase 4: structureel lidmaatschap op een sportvereniging

Het BOS-project is volgens het stadsdeel voor het eerste jaar geslaagd als op alle scholen activiteiten van start gaan met een laagdrempelig aanbod. Het BOS-project kent een projectleider, hij heeft een coördinerende functie voor 12 uur per week. De voornaamste taak van de projectleider is in dit stadium het bij elkaar krijgen van alle benodigde partijen. Kansrijk is de samenwerking met Stichting Primair Onderwijs in het kader van de Brede School. Aandachtspunten zijn de positie van de sportverenigingen in het stadsdeel. Sportverenigingen in en nabij het projectgebied kampen met een zwak kader. Daarnaast worden de basisscholen overbelast door het grote aanbod aan projecten. Dit zijn twee factoren die samenwerking bemoeilijken. Voor de resultatenmeting van de sportactiviteiten wordt door het stadsdeel grotendeels vertrouwd op de metingen die in het kader van JUMP-in zullen worden uitgevoerd.

7.2 Korte terugblik nulmeting

Het stadsdeel wil met BOS kansen aangrijpen om fondsen en subsidies aan te boren om de financiële drempel voor kinderen om te gaan sporten en om lid te worden van een vereniging weg te nemen. BOS in Zuidoost beoogt in het bijzonder een impuls te geven aan het bestaande, en verstevigt en vergemakkelijkt de samenwerking tussen de partijen.

De middelen voor BOS komen uit verschillende budgetten en zo wordt overlap voorkomen. Zo is er één coördinator en één beschikking. Sport is wel de trekker. Het overleg tussen de sectoren is zo ook formeel geregeld, BOS staat op de agenda van een breder overleg.

Knelpunt vormen de, op kaderniveau, zwakke sportverenigingen in Zuidoost.

De betrokkenheid van onderwijs bij BOS moet groeien. Opkomst van scholen op BOS bijeenkomsten georganiseerd door het stadsdeel is nog laag.

Redenen hiervoor is dat niet op elke basisschool is een vakdocent lichamelijke opvoeding aanwezig is, verder zijn docenten vaak al overbelast.

Sportaanbod moet concurreren met andere taken van de onderwijsinstelling.

Positief is de aansluiting op de planvorming binnen de Brede School.

Op ouderbetrokkenheid wordt dit eerste jaar nog niet sterk ingezet. Voor de resultatenmeting van de sportactiviteiten vertrouwt het stadsdeel grotendeels op de metingen die in het kader van JUMP-in worden uitgevoerd. Het stadsdeel ziet tot slot in BOS-activiteiten een middel om zich met sport te

kunnen profileren.⁵

7.3 Voortgang (1-meting)

Bos in Gein kent (nog) geen stuurgroep. De beleidsmedewerker sport coördineert het project en informeert Onderwijs en Jeugd. Tijdens de gesprekken met het stadsdeel komt naar voren dat het richting 'het veld' niet af te bakenen is welke activiteiten onder BOS vallen en welke niet. Het voornaamste doel van Gein in BOS is namelijk om alle activiteiten (dit zijn er veel) die voor jongeren van 6-18 jaar georganiseerd worden in de BOS-gebieden op elkaar af te stemmen.

7.4 Doelgroep en bereik

Doelgroep zijn kinderen en jongeren in de leeftijd van 6-18 jaar van de scholen in het projectgebied.

7.5 Samenwerking op beleidsniveau

De beoogde stuurgroep is nog niet van de grond gekomen. Het stadsdeel wil hier verandering in brengen. Voor oktober/ november 2007 staat er een eerste stuurgroep bijeenkomst op het programma. Deze stuurgroep zal bestaan uit collega beleidsmedewerkers van het stadsdeel, DMO en directeuren van scholen uit de wijk. Het is de bedoeling dat deze stuurgroep zal fungeren als stuurgroep voor alle drie de BOS-projecten in Zuidoost.

Binnen BOS heeft de organisatie en uitvoering van activiteiten voorrang gekregen boven het samenstellen van een stuurgroep op beleidsniveau. De coördinator van het BOS project geeft aan dat een stuurgroep zich zou kunnen buigen over de continuïteit van de activiteiten. De kans bestaat namelijk dat na een periode van vier jaar alles wat is opgebouwd weer in elkaar zakt. Dit is een punt van zorg.

Integraliteit op beleidsniveau is er in het kader van jeugdbeleid. Alle beleidslijnen in Zuidoost die zich richten op jeugd worden aan elkaar gekoppeld. In het kader daarvan zijn er overleggen. BOS staat daar nu regelmatig op de agenda.

7.6 Samenwerking op uitvoeringsniveau (B-O-S)

De projectgroep Gein in BOS komt één keer per twee maanden bijeen. In de projectgroep worden respectievelijk sportverenigingen, het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en het stadsdeel vertegenwoordigd. Door deze projectgroepbijeenkomsten worden de banden tussen de driehoek verstevigd. De deelnemers krijgen meer begrip voor elkaars situatie en eventuele problematiek die optreedt bij de organisatie van activiteiten voor de doelgroep.

Noot 5 Er is recent een nieuwe BOS-aanvraag gericht op de Bijlmer (met sportiefste school van Nederland, de Openbare Scholengemeenschap Bijlmer) ingediend bij het ministerie van VWS.

Samenwerking met scholen

De projectleider BOS heeft aansluiting gezocht met de overlegorganen (Interne Coördinatorenoverleg en Participantenoverleg) binnen het Brede Schoolcluster Gein. Zo kan er worden meegedacht over het Brede Schoolaanbod voor volgend schooljaar. Belangrijk voor een vaste positie van de sportactiviteiten binnen het aanbod en om het sportaanbod buiten het scholencluster (maar wèl in het kader van de Brede School) uit te breiden. En noodzakelijk om de BOS-activiteiten goed te laten verlopen.

Naast de organisatie vanuit de brede school worden er namelijk steeds meer sportactiviteiten binnen het BOS-project opgezet: sportbuurtwerk, verenigingsactiviteiten, activiteiten op de SGR (voortgezet onderwijs), activiteiten voor te dikke kinderen vanuit de GGD/jeugdgezondheidscentra (Slimkids) en voor structurele activiteiten voor te dikke kinderen: the butterflyschool. Dit gebeurt allemaal vanuit de coördinatie van BOS. Het komt uit op meerdere wekelijkse activiteiten (3 tot 4). Tot slot zal er ook voor Hindoestaanse meisjes (en jongens) een Communities in Beweging (CiB) traject opgezet worden als zijnde activiteiten voor achterstandsgroepen. Samenwerking met de Brede School is essentieel voor het slagen van het project BOS in Gein. Het is daarom belangrijk steeds goede samenwerking na te streven en als BOS in de Brede School overleggen te participeren. Het is, volgens de coördinator van het BOS-project, wenselijk wanneer Stadsdeel Zuidoost de regie zou nemen om een brede bijeenkomst⁶ te organiseren met als thema bijvoorbeeld “overgewicht bij schoolkinderen”.

Samenwerking met verenigingen

Het betrekken van verenigingen is (nog) geen kernactiviteit van het project in Gein. Er is sinds de nulmeting wel een belangrijke stap in de richting van verenigingssport gedaan. Basisschoolkinderen kunnen namelijk vanuit het BOS project, buiten het scholencluster om, sporten in de wijk. Zij kunnen deelnemen aan judo (één uur op donderdag na schooltijd) en atletiek.

Het heeft tijd en energie gekost om ouders te overtuigen om hun kinderen toestemming te geven om buiten de veilige omgeving van de school te laten sporten. De deelnemers kwamen daarom eerst onder begeleiding van de school (interne coördinatoren) naar de playground naast de SGR. Naderhand kwamen zij op eigen gelegenheid. Het is belangrijk dat het sportarrangement van de Brede School wordt uitgebreid met activiteiten buiten de scholenclusters in de wijk. Het maakt de afstand naar het uiteindelijke doel, lidmaatschap van een sportvereniging, kleiner.

Veelbelovend is de samenwerking met Stichting Jeugdtennis Zuidoost (SJ-TAZ). Het ligt in de bedoeling dat het onderkomen van SJTAZ een coördinatiepunt wordt van buitenschoolse sportactiviteiten in de wijk Gein. De beleidsmedewerker sport stelt een stuk op over hoe de functie eruit zal gaan zien.

Stadsdeel Zuidoost is nog altijd voorzichtig met het betrekken van sportclubs, vanwege het kaderniveau van de verenigingen, en gaat in deze fase liever aan de slag met sportbuurtwerkers. De coördinator BOS is bezig met het organiseren van vervoer van school naar sportverenigingen. De organisatie ervan heeft veel voeten in de aarde in verband met wet- en regelgeving.

Noot 6 In november 2007 wordt een algemene bijeenkomst georganiseerd voor gymdocenten met als onderwerp “gymkids”.

7.7 Betrekken van ouders en jeugdigen

Binnen het BOS-project wordt niet actief ingezet op participatie van ouders. Dit is vaak tijdrovend en aan het afstemmen van de diverse activiteiten in het stadsdeel wordt prioriteit gegeven. Bij Fitgame-activiteiten, in het weekend, op een sportschool/ judovereniging, is het gelukt om veel ouders aan te trekken. Dit was een succes.

Sportbuurtwerk biedt cursussen aan voor jongeren die zich actief willen inzetten bij beweegactiviteiten (RSLA niveau).

7.8 Maatschappelijke effecten

Stadsdeel Zuidoost komt er niet aan toe om systematisch onderzoek te doen naar eventuele maatschappelijke effecten van BOS. Wel worden er door de betrokken een aantal effecten geconstateerd. Als meerwaarde van Gein in BOS constateert afdeling sport van stadsdeel Zuidoost: efficiënter werken, een groter aanbod van activiteiten en activiteiten worden beter bezocht. Het stadsdeel krijgt daarnaast, door afstemming en overleg, meer grip op wat er gebeurt op het gebied van beweegactiviteiten voor jongeren. Het zou mooi zijn wanneer er eenzelfde werkwijze zou kunnen worden ontwikkeld voor de doelgroep 18-25 jaar. Dit is een lastige doelgroep binnen Zuidoost.

7.9 Succes- en faalfactoren in de samenwerking (beleid en uitvoering)

- Met de organisatie van de Brede School zijn de contacten verstevigd, hoewel de communicatie nog wel veel aandacht en tijd vraagt. De naschoolse sportactiviteiten verlopen steeds beter. BOS zit inmiddels bij overleggen tussen directies van basisscholen in Gein (participantenoverleg) en bij het interne coördinatorenoverleg (Brede Schoolcoördinatoren). Het eerste overleg geeft toestemming en het tweede genoemde overleg bedenkt en maakt het programma voor de Brede Schoolactiviteiten. BOS is geïntegreerd in deze overleggen waar ook de Naschoolse Opvang in participeert.
- Kans: de fitgame, die uitgevoerd werd door een commercieel sportcentrum, met daaraan gekoppeld de nulmeting, werd telkens met twee basisscholen uitgevoerd. Aan het einde van de sessies werd een toernooi georganiseerd. De fitgame is erg populair onder de schooljeugd. Er is een soort van fitgamevereniging ontstaan binnen het Sportcentrum waar kinderen op gezette tijden structureel onder leiding van een docent kunnen fitgamen.
- Huidige subsidiestromen zijn voornamelijk gericht op naschoolse activiteiten, sportbuurtwerk, sportstimuleringsprojecten en sportbuurtclubs (als opstap naar verenigingen). De subsidie is minder gericht op het verbeteren van kwaliteit van de sportverenigingen. Daartoe is er minder toeleiding naar de georganiseerde sport.
- Inmiddels (najaar 2007) is de honkbalvereniging Bon Topa als pilot betrokken om kinderen van school naar sportvereniging te leiden op het model van het project in het Bijlmer Centrum in BOS project. Het streven is ook om de kinderen van Gein (via lijn 50) in het project "van school naar voetbalvereniging" te betrekken. Zo wordt het een integraal geheel.

7.10 Tot slot

Het is de bedoeling om de contacten met sportaanbieders gedurende het komende projectjaar te verstevigen. Ook verenigingen buiten de wijk maar binnen het Stadsdeel zullen worden benaderd. Traditionele (voetbal en andere teamsporten) sportverenigingen liggen namelijk buiten de wijk Gein en grotendeels buiten Zuidoost. Daarnaast is het van belang om te onderzoeken of het mogelijk is om een buurtsportclub op te richten. Een sportbuurtclub is ook in het belang van de Krajicek Foundation. Zij zien graag op de playground een verenigingsachtige organisatie ontstaan. De huidige tennisstichting voldoet hier eigenlijk al aan. De gedachte erachter is dat de jongeren hierdoor meer binding krijgen met de Playground, wijk en organisatie op de playground en dat ze ook meer sociale vaardigheden opdoen. Het is daarnaast belangrijk om de kinderen in de eigen wijk een verenigingsfaciliteit te bieden, want niet iedereen is in staat om buiten de wijk te sporten.

8 Jeugd neemt de leiding in stadsdeel Westerpark

8.1 Projectbeschrijving (algemeen)

'Jeugd neemt de leiding' is een leerwerktraject in de sport dat zich richt op risicojongeren van 13 tot 18 jaar die weinig tot geen dagbesteding hebben en dreigen te ontsporen. Het stadsdeel kampt namelijk met een groot aantal jongeren dat voortijdig hun school verlaat. Het belangrijkste doel van het project is die jongeren weer terug naar school te begeleiden (bijvoorbeeld naar een ROC opleiding sportbegeleiding of jongerenwerk) door het aanbieden van werkervaring en educatieve vorming. Stadsdeel Westerpark hoopt met dit BOS-project 10 jongeren per jaar te bereiken.

Aanmeldingen van kandidaten komen vanuit verschillende hoeken binnen: buurtbewoners, de buurtregisseur, maar ook Netwerk 12+ levert kandidaten aan. De leiding van 'Jeugd neemt de leiding' kijkt vervolgens of de jongeren voldoende gemotiveerd zijn. De twee leidinggevendenden van het project stellen samen met de jongeren een POP (persoonlijk ontwikkelingsplan) op. Als de jongeren het hele traject doorlopen hebben zijn ze Junior Sportleider. De jongeren besteden gemiddeld ongeveer twee dagdelen per week aan het traject. Daarnaast mogen ze een RSLA cursus volgen.

Als jongeren na het volgen van het traject het idee hebben dat ze verder willen leren, al dan niet op sportgebied, dan zullen de begeleiders van 'Jeugd neemt de leiding' hen helpen een opleiding te kiezen. Als er voor die opleiding stage gelopen moet worden, kunnen de jongeren weer bij het project terecht. Al met al wil 'Jeugd neemt de leiding' de jongeren een verbreding van hun maatschappelijke kansen bieden.

'Jeugd neemt de leiding' biedt jongeren een RSLA cursus, coaching en werkervaring in de sport. Uiteindelijk zal door de inzet van de getrainde jongeren het sportaanbod in de buurt uitgebreid kunnen worden. Ook wordt aangehaakt bij het tweede Bos project in het stadsdeel: 'Kinderen in beweging bij de sportbuurtclub'. De jongeren van 'Jeugd neemt de leiding' assisteren de sportmedewerkers bij de activiteiten die binnen dit project op scholen worden gegeven. Daarnaast zal het mogelijk zijn ook op 'nieuwe' pleinen en in de winter buitensportactiviteiten te organiseren. Hiervoor kunnen de jongens uit 'Jeugd neemt de leiding' namelijk te zijner tijd ingezet worden, zo is de gedachte.

Het traject dat de jongeren doorlopen is onder te verdelen in een aantal fasen. Na elke fase evalueert de coach met de jongere aan de hand van vooraf opgestelde criteria samen of de jongere mag doorstromen naar de volgende fase.

- Fase 1: Proefperiode. De jongeren kijken mee bij verschillende sportactiviteiten in de buurt.
- Fase 2: Leren en uitvoeren. Activiteiten begeleiding onder supervisie. Vanaf dit moment ontvangen de deelnemers een kleine vergoeding. De jongeren kunnen punten behalen voor goede inzet. Daarmee verdienen ze - afhankelijk van hun inzet en motivatie - maximaal € 8 voor een activiteit van twee uur. Start RSLA cursus (door VWS erkend diploma recreatiesportleider A).

- Fase 3: Meivakantie. Zelfstandige uitvoer van het vakantieprogramma als junior sportleider.
- Fase 4: Zomervakantie. Meehelpen met de uitvoer van het zomerprogramma. De jongeren krijgen hiertoe een tijdelijk dienstverband aangeboden.
- Fase 5: september. (Her)start opleiding, bijvoorbeeld ROC Sport en Bewegen.

Het project 'Jeugd neemt de leiding' zet in op het bewerkstelligen en belonen van een actieve, lerende houding bij de jongeren. In totaal zijn de jongeren ongeveer twee dagdelen per week actief en kunnen ze daarmee 50 à 60 euro per maand verdienen.

8.2 Positionering in beleid

Dit BOS project is onderdeel van 'Westerpark Actief', een samenwerkingsverband tussen sportbuurtwerk en Welzijn Westerpark. In het kader van dit project worden na schooltijd allerlei sport- en spelactiviteiten voor kinderen van 6 tot 12 jaar georganiseerd (de zogenaamde sportbuurtclub, het tweede BOS project in dit stadsdeel waarover in dit onderzoek ook verslag wordt gedaan). Westerpark Actief wordt daarmee een methode die bijdraagt aan samenwerking vanuit meerdere disciplines en het sluitend netwerk voor jongeren in Westerpark. De BOS-driehoek wordt gezien als een methode om buurt, onderwijs en sport tot een gezamenlijke, eenduidig aangestuurde leefomgeving van de jeugd te maken.

8.3 Organisatie

De uitvoering van het BOS project is in handen van de afdeling sport en recreatie stadsdeel Westerpark. Er is een projectleider aangewezen die het project coördineert en uitvoert. Hij heeft daarbij steun van een tweede sportbuurtwerker. Met zijn tweeën plannen ze de jongeren in bij verschillende sportactiviteiten en verzorgen ze alles wat eromheen komt kijken, zoals het organiseren van werkbijeenkomsten.

De projectleider legt de contacten voor samenwerking (met ROC, met Kraijcek Foundation). Er zijn nog geen partners voor de uitvoering (sportverenigingen, scholen). De projectleider van de afdeling sport en recreatie is dus kartrekker en (enig) uitvoerder.

Op beleidsniveau zitten hoofd sport van het stadsdeel en de beleidsmedewerker onderwijs regelmatig samen om tafel, vooral met het oog op de dagarrangementen en het BOS project "Kinderen in beweging met de sportbuurtclub". Het hoofd van de afdeling sport en recreatie zit een paar keer per jaar bij het directeurenoverleg van de basisscholen en heeft daar ook 'spreektijd'. In die zin komen sport en onderwijs dicht bij elkaar: echter dit is niet helemaal een nieuwe ontwikkeling. Dankzij BOS wordt het contact wel intensiever.

Op beleidsniveau is het hoofd sport verantwoordelijk. De projectgroep van 'Westerpark Actief' functioneert als projectgroep. Deze groep – waarin de beleidsmedewerkers onderwijs en welzijn zitten – geeft de projectleider feedback over het BOS project.

8.4 Ontwikkeling van het project

'Jeugd neemt de leiding' is in februari 2007 van start gegaan. Er zijn 9 jongens aan het traject begonnen. De projectleider vindt dat de jongens snel vooruitgang boeken. De jongens worden indien nodig op een rustige manier gecorrigeerd door hun begeleiders. *"We spreken de jongens wel aan als ze iets niet goed doen, maar we wijzen ze niet af. Dat is heel belangrijk, omdat deze jongens in hun leven al heel vaak afgewezen zijn, en dat werkt niet."*

Maar ondanks herhaalde inspanningen is het tot nu toe nog niet gelukt meiden in het project te laten participeren. Twee meiden die aangemeld waren haakten in het begin al af. Daarentegen wint het project onder de jongens in Westerpark aan populariteit. Door mond-tot-mond reclame komen ook regelmatig nieuwe jongens vragen of ze mee mogen doen.

Het ROC is benaderd om het de jongens makkelijker te maken om in te stromen bij reguliere opleidingen. Het ROC is enthousiast maar er zijn nog geen afspraken gemaakt. De BOS projectleider heeft nog geen tijd kunnen maken om er achteraan te gaan.

De RSLA opleiding wordt via Randstad ingekocht. Randstad betaalt deels de kosten. Volgens het schema was het zo dat deelnemers van januari tot maart een RSLA opleiding kunnen volgen. Dit is niet gelukt, maar vanaf eind oktober is die mogelijkheid er wel. Naar verwachting zullen een aantal jongens aangemeld worden.

Sportverenigingen zijn nog niet betrokken: daar wil men volgend jaar mee beginnen. Het idee is daarbij dat de jongens uit de groep de sportverenigingen iets kunnen bieden en kunnen versterken. Er wordt niet gedacht vanuit het moeten wachten op het versterken van zwakke verenigingen: die kunnen (ook met het oog op "Meedoen allochtone jeugd") door het inzetten van de jongens als assistenten *juist* versterkt worden.

8.5 Knelpunten en kansen

- Een knelpunt is dat sport, onderwijs en welzijn niet in hetzelfde pand zitten waardoor direct contact lastiger is.
- Ook in dit project is de projectleider tevens uitvoerder: hij staat voor de groep en coacht de jongeren. Hierdoor is er wel eens tijdgebrek (faalfactor) waardoor bepaalde partners niet even voortvarend worden betrokken (ROC).
- Een succes is de samenwerking met Randstad, die sommige jongens in dienst neemt als uitzendkracht en ook voor de RSLA cursus gaat zorgen.

8.6 Tot slot

Het project liep ten tijde van dit onderzoek pas enkele maanden, wat te kort is om concrete maatschappelijke effecten te meten. Bij de 1-meting in 2008 zal hierop worden teruggekomen. Voor wat betreft de proceskant hebben we vastgesteld dat ook dit BOS project snel in de uitvoering is beland en dat daar alle aandacht naar uit gaat. De samenwerking met het ROC is nog niet helemaal van de grond gekomen; op samenwerking met sportverenigingen wordt binnen dit project komend jaar.

9 Kinderen in beweging met de sportbuurtclub in stadsdeel Westerpark

9.1 Projectbeschrijving (algemeen)

In stadsdeel Westerpark organiseert het sportbuurtwerk sinds 2001 met succes een sportbuurtclub voor kinderen uit groep 5 tot en met 8 van de basisschool. Met de extra financiering vanuit de BOS-impuls worden de groepen 1 tot en met 4 nu ook benaderd om deel te nemen, en wordt het aanbod voor groep 5 tot en met 8 uitgebreid.

In totaal zijn er 9 basisscholen in Westerpark. Acht van de negen basisscholen deden al mee met de bestaande sportbuurtclub. Zij zijn in april benaderd om ook groep 1 tot en met 4 mee te laten doen: het resultaat daarvan is dat in september op vier scholen sportbuurtclub wordt aangeboden voor groepen 1 t/m 4. Een school doet niet mee omdat zij geen accommodatie beschikbaar hebben door verbouwingen, de reden dat de andere drie niet meedoen is vooralsnog onbekend bij de nieuwe projectleider die 1,5 maand in functie is. Dit wordt nu uitgezocht.

Het project 'Kinderen in beweging met de sportbuurtclub' richt zich op het stimuleren van sport en bewegen in combinatie met een gezonde levensstijl van kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar. Uiteindelijk wil het stadsdeel dat alle kinderen van 4 tot 12 jaar eens per week in de gymzaal van of nabij hun eigen school aan de sportbuurtclub mee kunnen doen. Een belangrijk doel van het BOS project is gewichtsafname bewerkstelligen onder het grote aantal kinderen met overgewicht.

9.2 Positionering in beleid

Het project richt zich op het bestrijden van overgewicht bij kinderen door hen in beweging te brengen. Het idee voor het projectplan kwam vanuit de Stichting Welzijn Westerpark. Deze stichting organiseert allerlei activiteiten voor bewoners van het stadsdeel, maar biedt bijvoorbeeld ook kinderopvang aan. Aanvankelijk was de gedachte om door samenwerking tussen kinderopvang, de stichting Welzijn Westerpark en de afdeling sport van het stadsdeel de dagarrangementen in te vullen met sport. Scholen worden gevraagd deel te nemen aan het project en hun gymzalen na schooltijd ter beschikking te stellen. Er wordt samenwerking gezocht met welzijn om te bezien of de sportbuurtclub een deel van de dagarrangementen kan invullen. Vanaf komend schooljaar 2007/2008 zijn alle scholen namelijk verplicht een dagarrangement aan te bieden, en wellicht kan de sportbuurtclub hierin een rol vervullen. *"Sportbuurtwerk was het ding van sportbuurtwerk, nu wordt welzijn eraan toegevoegd"*.

Jongeren die aan het andere BOS-project 'Jeugd neemt de leiding' deelnemen (ook wel BOS 12+ genoemd) worden uiteindelijk als assistent sportwerker ingezet bij de activiteiten op de scholen (BOS 12-). Deze capaciteit zal nodig zijn aangezien het doel van het BOS project is om na twee jaar op acht basisscholen, elke middag (vijf middagen per week) een sportbuurtclub te hebben.

Het stadsdeel ontwikkelt samen met GIGA-Westerpak een intake. Die intake zal minder uitgebreid zijn dan de ICF-intake. GIGA-Westerpark is een organisatie die gesubsidieerd wordt door de WHO en zich bezighoudt met gezondheidspromotie. GIGA Westerpark zal de deelnemende kinderen gaan opmeten, wegen en onderzoeken zodat na afloop van het BOS project bijvoorbeeld kan worden vastgesteld hoeveel gewicht de kinderen verloren hebben.

Op dit moment wordt de sportbuurtclub centraal vanuit de afdeling sport en recreatie van stadsdeel Westerpark georganiseerd. In de toekomst zal de buurt meer betrokken worden doordat men van accommodaties zoals buurt-huizen en gymzalen in de buurt gebruik zal gaan maken.

Op beleidsniveau zitten hoofd sport van het stadsdeel en de beleidsmedewerker onderwijs regelmatig samen om tafel, ook met het oog op de dagarrangementen. De twee BOS projecten in Westerpark worden dan ook besproken. De beleidsmedewerker onderwijs heeft echter geen actieve rol. Het hoofd sport en recreatie zit ook samen met de projectleiders een paar keer per jaar bij het directeurenoverleg van de basisscholen en heeft daar ook 'spreektijd'. In die zin komen sport en onderwijs dicht bij elkaar: echter dit is geen nieuwe ontwikkeling dankzij BOS.

9.3 Organisatie

Het project voor de groepen 1 t/m 4 gaat met ingang van het nieuwe schooljaar 2007/2008 aanvankelijk op vier basisscholen van start. De praktische uitwerking van het project vindt in de zomer van 2007 plaats; vooral logistiek en administratief moet veel geregeld worden. De organisatie is in handen van sportbuurtwerk. Zij doen de planning, regelen de sportdocenten.

De scholen helpen mee aan het inschrijvingsproces en de werving van leden voor de sportbuurtclub en stellen hun accommodatie beschikbaar. De deelnemende scholen die geen eigen accommodatie hebben maken gebruik van de gymzaal van een andere school. De scholen werken hierin samen. De vakleerkracht is het aanspreekpunt en hij draagt ook de sleutel van de accommodatie over aan de docenten plus assistenten van de sportbuurtclub (komen van ALO of CIOS).

Sportverenigingen uit het stadsdeel spelen alleen een rol als er toernooien georganiseerd worden. Ze leveren dan scheidsrechters en soms de accommodatie.

Werkwijze

De sportbuurtclub werkt als volgt: alle kinderen in de groepen 1 tot en met 4 krijgen een intakeformulier van school. Als de kinderen zich inschrijven (dit is vrijwillig) zijn zij lid van de sportbuurtclub. Deelname is dan ook niet langer vrijblijvend. De groepen 1 en 2 sporten samen, evenals de groepen 3 en 4, maar dat is ook afhankelijk van de omvang van de school. Kinderen die nog geen lid zijn van een sportvereniging en/of te dik zijn (dit wordt op het intakeformulier vermeld) krijgen voorrang bij deelname.

De kinderen gaan eens per week in de gymzaal van hun eigen school of een nabij gelegen sporthal kennismaken met allerlei sporten. De lessen worden verzorgd door een sportbuurtwerker (CIOS/ALO) en een assistent (soms van BOS 12+). Kinderen die interesse tonen voor een bepaalde sport worden doorverwezen naar de sportvereniging (ze krijgen het adres).

De lessen worden rond vier thema's georganiseerd die ook terugkomen in het algemene deel van de naschoolse opvang, namelijk gezondheid, samenwerken, balsporten en *experience*. Dit zijn thema's waarin samenge-

werkt wordt met stichting Welzijn Westerpark. Bij het thema gezondheid krijgen de kinderen van de BSO bijvoorbeeld van stichting Welzijn Westerpark les in gezond koken.

Het is de bedoeling dat GIGA-Westerpark na vier jaar de resultaten meet op de gezondheid van de kinderen. Voor dit gedeelte wordt nog naar financiering gezocht. Het is mogelijk dat een andere intake hiervoor in de plaats komt, waarbij de kinderen niet gewogen worden omdat er rekening moet worden gehouden met privacy. Sportbuurtwerk en Stichting Welzijn Westerpark gaan ook samen het BOS project nog onder de aandacht brengen van de GGD zodat schoolartsen kinderen met overgewicht kunnen doorverwijzen. In ieder geval zal bij de werving van kinderen voor de sportbuurtclub aandacht uitgaan naar het stimuleren van kinderen met overgewicht.

In de praktijk neemt volgens het stadsdeel circa 70% van kinderen in een groep deel aan de sportbuurtclub. Per sportbuurtclubactiviteit doen ongeveer 30 kinderen mee.

9.4 Ontwikkeling van het project

Tijdens het tot stand komen van het projectplan bleek als snel dat het BOS project niet als dagarrangement ingevoerd kon worden, omdat de afdeling sport niet zover dat het was de naschoolse opvang van de kinderen kon garanderen. Er komt namelijk heel wat bij kijken, alleen al wat logistiek en capaciteit betreft. Er is toen voor gekozen de nadruk te leggen op de sportbuurtclub, en niet op dagarrangementen. Stichting Welzijn Westerpark is wel een actieve partner in dit BOS project. *‘Sport en welzijn zijn alvast aan boord, en de dagarrangementverplichting kan in de toekomst alsnog betrokken worden.’*

Het afgelopen jaar bevond het project zich in de voorbereidende fase. Er is een planning gemaakt, en de grootte van alle groepen is bekend, evenals welke gymzalen en speellokalen in aanmerking komen voor de sportbuurtclub. Een aantal logistieke problemen is opgelost. Zo bleek dat de kinderen die dagelijks naar de BSO gingen, niet mee konden gaan naar de sportbuurtclub “omdat ze al naar BSO moesten” (op een andere locatie). De BSO heeft geen sport in haar pakket, omdat de locatie daarvoor ongeschikt is. Inmiddels zijn goede afspraken gemaakt met de BSO en heeft de BSO extra leidsters ingezet om ook deze kinderen te brengen en te halen.

De projectleider probeert nog medewerking te krijgen van de scholen. Vier scholen hebben toegezegd, de overige vier zijn enthousiast.

De BOS projectleider die als laatste begonnen is (1,5 maand bezig) heeft nog niet kennis gemaakt met de beleidsmedewerker onderwijs.

Sportverenigingen zijn het afgelopen jaar niet benaderd om trainers te leveren voor de sportbuurtclub: *‘We zijn heel druk dingen draaiende te houden en dan schieten dat soort dingen er gewoon bij in’*. Voor komend jaar staat het intensiveren van de samenwerking wel op de agenda.

9.5 Knelpunten en kansen

- Er zal een systeem moeten worden opgezet om de kinderen aan en af te melden, ook met het oog op de dagarrangementen waar dit BOS project een voorloper van is. Daarnaast speelt een aantal logistieke zaken, zoals het vervoer van groepen kinderen van school naar sportaccommodatie (meestal zal dat overigens hun eigen gymzaal zijn). Scholen zien liever niet dat kleine kinderen van groep 1 t/m 4 ver moeten lopen om te spor-

ten. Stichting Welzijn is hierin behulpzaam: de BSO begeleiders zorgen ervoor dat BSO kinderen naar de sportbuurtclub gaan.

- Op uitvoerend vlak is er veel contact tussen de BOS projectleider en verantwoordelijke persoon van Stichting Welzijn. Zij zitten tweewekelijks om de tafel om de logistiek van de BSO kinderen en de thema's af te stemmen.
- Accommodatie is soms een knelpunt bij de scholen om al dan niet mee te doen. Dit wordt nog in kaart gebracht.
- Het BOS project is al aan de derde projectleider toe. Het knelpunt is dat de aanstelling voor de BOS projectleider maar parttime is (24 uur per week).
- Sportverenigingen zijn het afgelopen jaar niet benaderd om trainers te leveren voor de sportbuurtclub. Knelpunt is de beschikbare tijd voor BOS.
- Een verwacht knelpunt is dat verenigingen in de avonden actief zijn en niet 's middags trainers kunnen leveren.

9.6 Tot slot

Het is de bedoeling dat alle aanbieders van sport- en beweegactiviteiten voor kinderen in Westerpark gaan samenwerken en daardoor elkaars aanbod leren kennen en elkaar kunnen aanvullen. Iedere leeftijdsgroep zal daardoor sportaanbod hebben. Uiteindelijk wil het stadsdeel - ambitieus, geeft men toe - 75% van de kinderen in het stadsdeel bereiken. Het is meer in het algemeen overigens wel de vraag, in hoeverre sportbuurtclubs de niet-sportieve kinderen en de kinderen met overgewicht zullen bereiken.

10 Bijlmer Centrum in BOS en Bijlmer Oost in Bos in stadsdeel Zuidoost

10.1 Projectbeschrijving (algemeen)

In stadsdeel Zuidoost zijn in de 3^e tranche van de BOS Impuls twee aanvragen gehonoreerd: Bijlmer Oost in BOS en Bijlmer Centrum in Bos.

De twee projecten lijken qua opzet erg op elkaar⁷. Beiden hebben als inzet het leggen van verbindingen tussen al bestaande initiatieven en daarmee het sportaanbod te vergroten en meer toe te spitsen op de vraag van de doelgroep. Dit is namelijk op dit moment te weinig het geval. Het verschil met Gein in BOS is dat Bijlmer Centrum in BOS meer traditionele sportverenigingen in de omgeving heeft. Vandaar ook dat er is aangehaakt op een project van stichting meer dan voetbal (zie bijlage). Bijlmer Oost in BOS werkt meer samen met kansen in de wijk, zoals sportbuurtwerk, Swazoom, Marcha Fitness en de Krajicek Playground op Kantershof.

Doelgroep en bereik

De doelgroep bestaat uit jongeren van 6-19 jaar. De Bijlmer kent relatief veel jongeren en een groot deel van de jongeren heeft te maken met achterstandsproblematiek. De groep wordt gekenmerkt door een lage sportparticipatie en heeft te maken met overgewicht en motorische achterstand.

In Bijlmer Centrum worden via vijf scholen (één middelbare school en van vier basisscholen) worden in totaal circa 1950 leerlingen bereikt.

In Bijlmer Oost worden via één middelbare school en zes lagere scholen zo'n 3100 leerlingen bereikt.

10.2 Positionering in beleid

De organisatie van het nieuwe BOS-project is vergelijkbaar met die van het eerdere BOS-project (zie Gein in BOS). Initiatiefnemer is afdeling Sport, de gelden komen mede van Jeugd en Onderwijs. Door gezamenlijke financiering van de activiteiten is afstemming op beleidsniveau gewaarborgd. Integrale samenwerking binnen het stadsdeel wordt verder bereikt doordat alle projecten met betrekking tot jeugd onderdeel zullen uitmaken van dezelfde beleidslijn. Onder deze beleidslijn vallen Ouder-Kind centra, de Voorschool, Brede school en jeugd en veiligheid.

10.3 Organisatie en samenwerking

Voor de twee nieuwe projecten in stadsdeel Zuidoost wordt een coördinator aangesteld. De coördinator start vanaf september 2007 met het formeren van een projectgroep. Daarbij wordt ingezet op versterken van het bestaande aanbod⁸ door onderlinge afstemming en het bundelen van krachten. De

Noot 7 Voor de nulmeting zijn de projecten vanwege de gelijkenis samen genomen. Dat geldt ook voor de tabellen (hoofdstuk 11). Vanaf 2008 zullen de projecten afzonderlijk geëvalueerd worden.

Noot 8 Beoogde samenwerkingspartners zijn: Sportbuurtwerk, Continental Sport, Leerwerk Unit,

projectgroep heeft een uitvoerende rol met als doelstelling om partijen actiever met elkaar te laten samenwerken. Daartoe zal de projectleider hen stimuleren door gezamenlijke bijeenkomsten te organiseren en gezamenlijke belangen en kansen te benadrukken.

Rondom de scholen binnen het BOS-project zullen er microprojectgroepen gevormd worden. Deze microprojectgroepen hebben een coördinerende rol. Vanuit de bredeschoolclusters worden deze microgroepen opgezet. De nulmeting (JUMP-in methode) en de daaruit voortvloeiende verwijzingen naar verenigingen, activiteiten voor achterstandsgroepen en dergelijke worden door de microprojectgroep gecoördineerd.

De microprojectgroepen bestaan idealiter uit: een schoolarts, contactpersoon van Jippie, een vakdocent, contactpersonen van Big Move Gooioord en Big Move Venserpolder. Dit element is vernieuwend ten opzichte van het eerder BOS project Gein in BOS, en is toegevoegd op basis van wensen uit het veld. Vervolgens wordt er een stuurgroep gevormd en deze zal een controlerende rol hebben. Wie er zitting zal hebben in de stuurgroep⁹ is nog niet duidelijk.

10.4 Ontwikkeling van project

Toevalligerwijs ligt de focus van het project Bijlmer Centrum in BOS op voetbal. Dit heeft verschillende oorzaken. Ten eerste heeft sportbuurtwerk een nieuw voetbalproject gestart met als één van de doelstellingen doorgang naar de vereniging: Het Project "Van school naar voetbalvereniging" Dit is een samenwerkingsverband tussen: SV Bijlmer, FC Amstelland, KNVB, stichting Meer dan Voetbal, Sciandri, Brede school clusters Venserpolder en de DE-buurt en stadsdeel Zuidoost (zie bijlage).

Het doel van dit project is de kinderen van school naar de vereniging te leiden. Dit moet bereikt worden binnen 4 stappen die de kinderen doorlopen. De volgende vier stappen worden doorlopen:

- stap 1a) kennismakingslessen op de school
- stap 1b) kennismakingslessen in de buurt
- stap 2) trainingslidmaatschap op de vereniging
- stap 3) competitie spelend lidmaatschap op de vereniging

Om de kinderen extra te stimuleren zullen er rolmodellen, die zelf uit de wijk komen, tussen 12 en 18 jaar worden betrokken bij de activiteiten. De jongeren zullen na een cursus als assistent trainer, onder begeleiding van Sciandri, de trainingen assisteren. De rolmodellen zullen zorgvuldig worden geselecteerd tijdens een assessment avond.

Ten tweede investeert Stichting Meer dan voetbal €30.000,- extra in het project van school naar voetbalvereniging als onderdeel van Bijlmer Centrum in BOS. Deze Stichting werkt met 'sportsterren' die zich in willen zetten voor de breedtesport. Ten slotte wordt ook Meedoen allochtone jeugd gestart in het projectgebied. Stadsdeel Zuidoost en de KNVB investeren elk

---

Stichting Veilig Beheer Fort Kraaiennest, Basketbalvereniging Club 2000, Stichting Koryo, Talent In Opleiding, De Openschoolgemeenschap Bijlmer, Het Augustinus College (middelbare school in Venserpolder), Topscore, Basisonderwijs, Jippie, SWAZOOM (welzijnsinstelling), Big Move Gooioord 'Supertalent' en Big Move Venserpolder 'Superkids', FC Amstelland en SV Bijlmer/KSVJ.

Noot 9 Voor de BOS projecten Gein in BOS, Bijlmer Oost en Bijlmer centrum in BOS zal één stuurgroep worden gevormd. De groep zal bestaan uit collega beleidsmedewerkers van het stadsdeel, DMO en directeurs van scholen uit de wijk.

€ 30.000,- in een verenigingsmanager (bij de voetbalverenigingen SV Bijlmer en SV Amstelland). In een later stadium van het BOS-project zullen de activiteiten worden uitgebreid met meer sporten.

Het project Bijlmer Oost in BOS verloopt prima. Alle geplande activiteiten worden uitgevoerd. Er wordt een pilot JUMP-IN op korte termijn gestart en dat geldt ook voor Communities in Beweging (achterstandsmeisjes).

Bij de projecten worden ook scholen betrokken. Dit gebeurt via de contacten van de bredeschoolclusters en topscore.

10.5 Knelpunten en kansen

- Het enthousiasmeren en motiveren van organisaties (beoogde samenwerkingspartners) om te participeren in het BOS-project zal niet altijd gemakkelijk zijn en zal veel tijd en aandacht vragen.
- De werkdruk van de basisscholen wordt steeds hoger. Hier dient wel degelijk goed rekening mee gehouden te worden. Dit kan door bij verzoeken aan de school, zoals het afnemen van een nulmeting, ervoor te zorgen dat er zo min mogelijk op de schouders van de school terecht komt.
- Het ziet er naar uit dat monitoring wordt gewaarborgd, omdat er voor de nulmeting speciaal mensen worden opgeleid via JUMP-in. De school hoeft zo geen extra werk te verrichten; het kost de school alleen een gymles.
- Kansrijk lijken de microprojectgroepen rond scholen, ingesteld op basis van geluiden uit het veld. Met dergelijke projectgroepen zal voor het eerst ervaring worden opgedaan.

10.6 Tot slot

Stadsdeel Zuidoost heeft inmiddels ervaring op kunnen doen met BOS via het project Gein in BOS. Qua structuur zijn de projecten vergelijkbaar, zodat sommige stappen in de beginfase mogelijk sneller kunnen verlopen en mogelijke knelpunten kunnen worden voorkomen, of beter kunnen worden ingeschat. Nieuw in dit project zijn de microprojectgroepen, die gevormd worden rond scholen.

11 Amsterdamse BOS projecten in tabellen

Tabel 1 Investeringsmotieven uitvoeringspartners

Project Stadsdeel	Investeringsmotieven uitvoeringspartners
Jeugd neemt de leiding Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering ligt vooralsnog geheel bij sportbuurtwerk. • Nog geen andere uitvoeringspartners. • Wel gesprekken met ROC gaande over vergemakkelijken instroming. • Randstad gaat in het najaar RSLA cursus aanbieden. Jongeren krijgen een uitzendcontract.
Kinderen in beweging met de sportbuurtclub Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> • De vier deelnemende scholen hadden al een sportbuurtclub en kunnen die nu door BOS uitbreiden naar groep 1 t/m 4. Vier scholen doen mee, ook met oog op toekomst: de invulling van de dagarrangementen. • Sportverenigingen: nog geen actieve partner in dit BOS project; niet benaderd
Bijlmer in BOS	<ul style="list-style-type: none"> • De achterstandswijk de Bijlmermeer verdient twee BOS-projecten om de 'ratjetoe' aan activiteiten op elkaar af te stemmen. • BOS biedt kansen tot afstemming en uitbreiding van activiteiten om achterstanden bij kinderen en jongeren tegen te gaan en hen op een laagdrempelige manier te laten bewegen.
De stadssector Oost in BOS Oost/ Watergraafsmeer, Zeeburg, Amsterdam Centrum	<ul style="list-style-type: none"> • Afstemmen van verschillende 'school en sport' activiteiten • Accommodatiegebruik optimaliseren • Verbeteren verenigingsaanbod (dependances), • Gebruik maken van netwerk en faciliteiten van aangrenzende stadsdelen.
Tussen- en naschoolse sport Geuzenveld-Slotermeer	<ul style="list-style-type: none"> • Scholen: financiering nieuwe materialen, op den duur een beter ingericht schoolplein; overblijfkinderen laten sporten onder toezicht; bereiken maatschappelijke doelen via sport, zoals tegengaan van overlast. • Verenigingen: hopen op doorstroming; worden versterkt door trainersvergoeding.
Werk aan de winkel: jongeren van de straat Oud-West / Amsterdam Oud Zuid	<ul style="list-style-type: none"> • ROC: uitbreiding opleidingsaanbod; beantwoorden aan vraag van vanuit jongeren. • Sportverenigingen: nog geen actieve partner in dit BOS project; niet benaderd.
Sportbuurtclubs en ouderbetrokkenheid Amsterdam Noord	<ul style="list-style-type: none"> • Verenigingen: ledenaanwas • Samenwerkingsstructuur verbeteren • Uitbreiding Sportbuurtclubs over meer buurten
Gein in BOS Amsterdam Zuidoost	<ul style="list-style-type: none"> • Verenigingen: versterken van de club, ledenaanwas • Beleidsterreinen kunnen participeren met geringe financiële inbreng • Onderwerp sport als middel is actueel • Benutten fondsen en subsidies. • Kortere ambtelijke en politieke lijnen

Investeringsmotieven van samenwerkingspartners zijn divers en variëren van uitbreiding van het opleidingsaanbod (ROC) tot financiering van nieuw sportmateriaal op school. Voor sportverenigingen ligt het motief bij ledenaanwas en het versterken van de vereniging. Meest genoemde motieven op stadsdeelniveau zijn:

- het uitbreiden van sportbuurtwerkactiviteiten;
- het aanbrengen van samenhang in uitvoerende sport- en beweegactiviteiten op en rond scholen.

Tabel 2 Uitvoeringsstrategie

Project Stadsdeel	Uitvoering en aanbod binnen BOS projecten
Jeugd neemt de leiding Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> • Leerwerktraject voor risicojongeren. Jongeren uit de buurt worden opgeleid tot assistent sportbegeleider en tegen een kleine vergoeding (zakgeld) ingezet als begeleider bij allerlei sportactiviteiten in de buurt
Kinderen in beweging met de sportbuurtclub Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande activiteiten van sportbuurtclub worden uitgebreid naar meer scholen en de groepen 1 t/m 4 van de basisschool. Leden van de sportbuurtclub krijgen op hun eigen school een maal per week sportles van sportbuurtwerkers. • Alle kinderen krijgen een gezondheidsintake door GIGA-Westerpark volgens WHO-aanpak.
Bijlmer in BOS	<ul style="list-style-type: none"> • Uitbreiden bestaande activiteiten: naschoolse activiteiten, aanhaken bij lokale activiteiten en aanbod van sportbonden; • Ook extra inzet voor achterstandsgroepen via Club Extra, Big Move, Butterfyschool (dikke kinderen) en Communities in Beweging; • Extra project “van school naar voetbalvereniging” om kinderen beter naar de vereniging te laten toestromen via het middel trainingslidmaatschap.
De stadssector Oost in BOS Oost/ Watergraafsmeer, Zeeburg, Amsterdam Centrum	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande activiteiten worden voortgezet: intensivering, coördinatie en stimulering van jeugd aanbod om en nabij school via JUMP-in, Topscore, Jippie, regulier lichamelijk onderwijs, naschoolse activiteiten door sportbuurtwerk. • Behoeftetepeiling onder scholen en leerlingen. • Zeeburg: continuïteit activiteiten door sportbuurtclub en voetbalschool, overleg met alle vakleerkrachten lichamelijk onderwijs. • OWGM richt zich vooral op aanbieden kernsporten zoals geformuleerd in DMO-nota sportstimulering, o.a. sportbuurtclub • Centrum: bus met sport- en spelmateriaal uitleen, sportbuurtclub Centrum, verzelfstandiging sportstimulering, continuïteit activiteiten door satellietverenigingen van sportverenigingen uit andere stadsdelen.
Tussen- en naschoolse sport Geuzenveld-Slotermeer	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik maken van lopende initiatieven: Schatkamer, Sterproject, sportbuurtclub, JIB, SENS, Zoneparc, Brede School. • Inzetten op tussenscholen en naschools aanbod.
Werk aan de winkel: jongeren van de straat Oud-West/ Amsterdam Oud Zuid	<ul style="list-style-type: none"> • Nieuw project. Tweejarige beroepsopleiding voor risicojongeren (ROC): Jongeren worden ingezet bij sportbuurtwerkactiviteiten.
Sportbuurtclubs en ouderbetrokkenheid Amsterdam Noord	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande activiteiten van Topscore, JIB en JUMP-in uitbreiden. • Streetballteam is actief op acht pleinen in Amsterdam Noord. Het aanbod bestaat uit basketbal, voetbal, Panna en streetdance (doelgroep 12-18 jaar). • Continuïteit activiteiten door versterken en uitbreiden sportbuurtclub en door aanstelling van beweegconsulenten.
Gein in BOS Amsterdam Zuidoost	<ul style="list-style-type: none"> • Aansluiten bij huidige projecten van Topscore, Jippie, Sportbuurtwerk na schooltijd. • Laagdrempelig sportbod. • Talentherkenning en versterking samenwerking breedtesport en topsport.

Wij onderscheiden de uitvoeringsstrategieën:

- Het uitbreiden van bestaande sportstimuleringsactiviteiten over meerdere groepen op school en over meerdere scholen. Dit betreft vooral het concept 'de sportbuurtclub';
- Het intensiveren en uitbreiden van stedelijke sportstimuleringsconcepten zoals JUMP-in, Topscore en JIB over meerdere scholen;
- Maatwerk leveren in sport- en beweegaanbod in tussenschoolse en naschoolse setting bij scholen;
- Toeleiding van kinderen en jongeren naar sportaanbod in de openbare ruimte (o.a. Amsterdam – Noord en Geuzenveld – Slotermeer);
- Toeleiding van kinderen en jongeren naar de georganiseerde sport (o.a. Westerpark, Zuidoost).

Tabel 3 Organisatie en structuur BOS projecten

Project Stadsdeel	Organisatievorm: stuurgroep- en projectgroepsamenstelling
Jeugd neemt de leiding Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> • Geen stuur/klankbord/projectgroep. Prioriteit ligt bij de uitvoering. Projectgroep van Westerpark Actief! geeft feedback. • De uitvoering is in handen van de projectleider en een andere sportmedewerker van de afdeling sport en recreatie van het stadsdeel. Er vindt overleg plaats met het afdelingshoofd sport. • Als de RSLA opleiding begint zal een deel van de uitvoering bij Randstad komen te liggen.
Kinderen in beweging met de sportbuurtclub Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> • BOS projectleider zit 2 a 3 keer per jaar bij schooldirecteurenoverleg en heeft daar ook spreektijd. Dit is een succesfactor. • Er is regelmatig contact met de beleidsmedewerker onderwijs over het BOS project. • Er wordt op beleidsniveau veel gesproken over dit BOS project omdat men het in de toekomst wil inbedden in de dagarrangementenverplichting van scholen. • Er is goede samenwerking in organisatie en uitvoering met de stichting Welzijn Westerpark die het initiatief nam tot dit BOS project i.h.k.v. de BSO. • Scholen worden direct - zonder tussenkomst van beleidsterrein onderwijs - benaderd door projectleider.
Bijlmer in BOS	<ul style="list-style-type: none"> • Stuurgroep en projectgroep, vanaf november 2007 (stuurgroep) en oktober (projectgroep) in oprichting. • De beleidskoppeling wordt gemaakt in de stuurgroepoverleggen, maar vond voor het onderwerp brede school al plaats.
De stadssector Oost in BOS Oost/ Watergraafsmeer, Zeeburg, Amsterdam Centrum	<ul style="list-style-type: none"> • Aansturing via beleidsgroep bestaande uit beleidsmedewerkers van betrokken stadsdelen (op afstand). Prioriteit ligt bij uitvoering. Er is een projectgroep bestaande uit de sportconsulenten van de betreffende stadsdelen.
Tussen- en naschoolse sport Geuzenveld-Slotermeer	<ul style="list-style-type: none"> • Het project heeft geen projectgroep, klankbordgroep of stuurgroep. De organisatie is in handen van Spark projectmedewerkers (Schatkamer, Sens en sportbuurtwerk) van het stadsdeel. • Basisscholen voeren tussenschoolse sport uit.

Werk aan de winkel: jongeren van de straat Oud-West/ Amsterdam Oud Zuid	<ul style="list-style-type: none"> • Het project heeft geen stuurgroep op beleidsniveau. • Er is wel een projectgroep met twee leden van het ROC (opleidingscoördinator en een docent), de projectleider van st. Combiwel en de beleidsmedewerkers van Oud-West en Oud Zuid. Deze is afgelopen maanden niet meer bijeen geweest omdat niemand initiatief nam. • Projectleider van Combiwel, lerares ROC en DWI medewerker vormen BOS driehoek op uitvoerend niveau.
Sportbuurtclubs en ouderbetrokkenheid Amsterdam Noord	<ul style="list-style-type: none"> • Het stadsdeel is bezig met het formeren van een stuurgroep. Samenstelling en doelstelling moeten nog worden vastgesteld.
Gein in BOS Amsterdam Zuidoost	<ul style="list-style-type: none"> • Projectgroep en stuurgroep zijn nog niet compleet.

Alleen het project in stadssector Oost noemt expliciet een beleidsgroep die het BOS project aanstuurt. Voor de andere projecten geldt:

- Er is gekozen voor een uitvoeringsstrategie zonder beleidscomponent waardoor er ook geen behoefte is aan een stuurgroep of klankbordgroep. Een projectgroep met uitvoerende professionals uit de sport, het onderwijs en/ of de naschoolse opvang volstaat.
- Er is ad hoc contact en overleg met een of meerdere beleidsmedewerkers bij het stadsdeel, en dat wordt als afdoende gezien door betrokkenen.
- Er is een stuurgroep in oprichting (Zuidoost, Noord).

Tabel 4 Coördinatie in beleid en in uitvoering

Project Stadsdeel	Coördinatie in beleid en in uitvoering
Jeugd neemt de leiding Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> • Initiatief en beleidsmatige coördinatie liggen bij afdeling sport en recreatie van het stadsdeel. • Het project wordt centraal vanuit de afdeling sport en recreatie van het stadsdeel aangestuurd. Een sportmedewerker is aangewezen als projectleider. Hij schreef o.a. het operationeel plan, coördineert en legt nieuwe contacten met ROC, Richard Krajicek Foundation etc. Een tweede sportmedewerker helpt mee met de begeleiding van de jongeren.
Kinderen in beweging met de sportbuurtclub Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> • Initiatief en beleidsmatige coördinatie liggen bij afdeling sport en recreatie van het stadsdeel. • Coördinatie in uitvoering ligt bij BOS projectleider van afdeling sport en recreatie van het stadsdeel. Stichting Welzijn Westerpark -Knelpunt is dat het een parttime functie betreft waardoor twee BOS projectleiders zijn weggegaan omdat ze ergens anders een fulltime baan konden krijgen.
Bijlmer in BOS	<ul style="list-style-type: none"> • Het project wordt gecoördineerd vanuit sport, er is een coördinator aangesteld voor het project. 28u p. • De beleidsmedewerker Sport stuurt de coördinator aan.
De stadssector Oost in BOS Oost/ Watergraafsmeer, Zeeburg, Amsterdam Centrum	<ul style="list-style-type: none"> • De beleidsgroep coördineert het project beleidsmatig. Coördinatie op uitvoerend niveau ligt bij parttime projectleider BOS sector Oost.

Tussen- en naschoolse sport Geuzenveld-Slotermeer	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsmatige coördinatie ligt bij beleidsmedewerker sport. • Coördinatie in uitvoering is verdeeld over vier medewerkers van Spark, in totaal is ca. 30 uur per week beschikbaar. O.a. coördinator buurtprojecten afdeling sport (Ster, Zap en Sportbuurtclub: invulling activiteiten en roosters, inhuren van freelancers, betrekken van buurtorganisaties) en medewerker SPARK (contacten verenigingen en scholen 4 uur per week).
Werk aan de winkel: jongeren van de straat Oud-West/ Amsterdam Oud Zuid	<ul style="list-style-type: none"> • Coördinatie in uitvoering ligt bij de BOS projectleider, tevens leidinggevende van het sportbuurtwerk, in dienst van Combiwel. Hij verzorgt zelf de praktijkles. • Geen coördinatie in beleid. De projectgroep die de aanvraag heeft voorbereid komt niet meer bij elkaar voor evaluatie omdat niemand initiatief neemt. • Er is vaak overleg tussen DWI (werkgever), de docent van het ROC en leidinggevende Combiwel. Er is ook informatie-uitwisseling m.b.v. een logboek.
Sportbuurtclubs en ouderbetrokkenheid Amsterdam Noord	<ul style="list-style-type: none"> • De aanvraag is voorbereid door afdeling jeugd. Beleidsmatige en uitvoerende coördinatie ligt bij afdeling sport, waar sportbuurtwerk onder valt. Een nieuw aangetrokken sportbuurtwerker coördineert de uitvoering tussen sportverenigingen en scholen.
Gein in BOS Amsterdam Zuidoost	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsmatige coördinatie ligt bij sport. Sport initieert en coördineert overleggen met en tussen andere beleidsterreinen en sportstimuleringsprojecten van DMO. De projectgroep wordt aangestuurd door een nieuw aangestelde projectleider.

De coördinatie, zowel in beleid als in uitvoering, ligt voor elk BOS project bij de afdeling sport van de betrokken stadsdelen. De beleidsmedewerker Sport is in de meeste gevallen ook degene die het project heeft geïnitieerd en voorbereid. Tussen de beleidsmedewerker Sport en de sportconsulent of sportbuurtwerker die vaak in de uitvoering het voortouw heeft, bestaat over het algemeen intensief en goed contact. Wellicht dat dit een van de redenen is dat de projecten sterk 'sport gekleurd' zijn, en veel minder vaak geland zijn in het onderwijs- of welzijnsbeleid.

Tabel 5 Samenwerking tussen beleidsafdelingen (integraliteit)

Project Stadsdeel	Samenwerking tussen beleidsafdelingen
Jeugd neemt de leiding Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> • Initiatief, organisatie en coördinatie ligt bij sport. • Beleidsmedewerkers van onderwijs en van welzijn zijn niet betrokken bij dit BOS-project. • Er vindt wel afstemming plaats met het BOS 12- project.
Kinderen in beweging met de sportbuurtclub Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsmedewerker onderwijs wordt op de hoogte gehouden van het BOS-project maar speelt geen actieve rol.

Bijlmer in BOS	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsafdelingen financieren BOS gezamenlijk. In het kader daarvan komt BOS aan de orde in integraal overleg. In de uitvoering is deze integraliteit er op beleidsniveau niet of nauwelijks. • BOS is inmiddels ingeburgerd in de Brede Schoolontwikkeling, Dat is een belangrijke stap. Verder wordt het betrokken bij de WMO en jeugdbeleid bij de stuurgroepoverleggen van BOS.
De stadssector Oost in BOS Oost/ Watergraafsmeer, Zeeburg, Amsterdam Centrum	<ul style="list-style-type: none"> • Sport, onderwijs en jeugd zijn vertegenwoordigd in de beleidsgroep. • OWGM: integraliteit via een interne projectgroep 'samenhangend jeugdbeleid'. • Zeeburg: afstemming met sportstimuleringsprojecten is nog beperkt • Centrum: goede samenwerking met onderwijs tot stand gekomen
Tussen- en naschoolse sport Geuzenveld-Slotermeer	<ul style="list-style-type: none"> • Betrokken beleidsterreinen zijn onderwijs en sport, met elk een evenredig aandeel. • Geen structurele actieve inbreng onderwijs want "het loopt zo ook wel". • Afspraken over gebruik van faciliteiten van scholen worden in overleg gemaakt en worden ook goed nageleefd.
Werk aan de winkel: jongeren van de straat Oud-West/ Amsterdam Oud Zuid	<ul style="list-style-type: none"> • Verantwoordelijkheid voor beleidsterreinen welzijn/jeugd/ sport ligt bij één beleidsmedewerker. • De projectgroep die de aanvraag heeft voorbereid komt niet meer bij elkaar voor evaluatie.
Sportbuurtclubs en ouderbetrokkenheid Amsterdam Noord	<ul style="list-style-type: none"> • De S voert nog altijd de boventoon in Noord, zowel in beleid als in uitvoering. Er is goede samenwerking tussen sportbuurtwerk en scholen, maar er bestaat vaak een cultuurverschil met welzijn.
Gein in BOS Amsterdam Zuidoost	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsafdelingen financieren BOS gezamenlijk. In het kader daarvan komt BOS aan de orde in integraal overleg. In de uitvoering is deze integraliteit er op beleidsniveau niet of nauwelijks. • BOS wordt getrokken door de beleidsafdeling. Samenwerking bestaat vooral uit afstemming van middelen en activiteiten. • BOS is inmiddels ingeburgerd in de Brede Schoolontwikkeling, Dat is een belangrijke stap. Verder wordt het betrokken bij de WMO en jeugdbeleid bij de stuurgroepoverleggen van BOS.

Zoals gezegd vervult de sportbeleidsmedewerker een bepalende rol in de BOS projecten. Dat wil niet zeggen dat de andere afdeling buitenspel staan. In Zuidoost zijn de BOS projecten voor de Bijlmer en Gein gericht op sport en bewegen in het kader van de Brede School. Op stadsdeelniveau vindt dan ook integraal overleg plaats. Dat geldt ook (steeds meer) voor de stadsdelen Centrum (onderwijs en sport), Oost/Watergraafsmeer (samenhangend jeugdbeleid) en Geuzenveld-Slotermeer (onderwijs en sport). Sport is echter de trekker. Onderwijs of welzijn hebben in geen van de projecten een actieve structurele inbreng in het beleid.

Tabel 6 Monitoring resultaten ¹⁰

Project Stadsdeel	Monitoring resultaten
Jeugd neemt de leiding Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> Monitoring projectenbank nog niet gestart. Nieuw project. De projectleider houdt de gegevens bij.
Kinderen in beweging met de sport- buurtclub Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> De afdeling sport houdt voor zichzelf een monitor bij. Daarnaast zal door sport de projectenbank van NISB worden ingevuld. Hiermee is men nog niet begonnen omdat het project zich nog in de opstartfase bevindt.
Bijmer in BOS	<ul style="list-style-type: none"> Nulmeting via JUMP-in op de basisscholen binnen het project: wegen en meten van de kinderen tijdens de gymles.
De stadssector Oost in BOS Oost/ Watergraafsmeer, Zeeburg, Amsterdam Centrum	<ul style="list-style-type: none"> Leerlingvolgsysteem van Jump-In. Op basis van de uitkomsten van de metingen worden de activiteiten van het BOS-project uitgebreid. Metingen zijn gestart in september 2006 en lopen door tot mei 2008.
Tussen- en naschoolse sport Geuzenveld-Slotermeer	<ul style="list-style-type: none"> Stadsdeel houdt zelf de aantallen deelnemers bij. Heeft de projectenbank inmiddels ingevuld.
Werk aan de winkel: jongeren van de straat Oud-West / Oud Zuid	<ul style="list-style-type: none"> Gaat om relatief kleine groep deelnemers. De projectleider houdt de resultaten bij. Maar is er nog niet aan toegekomen de projectenbank in te vullen.
Sportbuurtclubs en ouderbetrokken- heid Amsterdam Noord	<ul style="list-style-type: none"> Sportbuurtwerk houdt de aantallen per activiteit goed bij.
Gein in BOS Amsterdam Zuidoost	<ul style="list-style-type: none"> BOS in Zuidoost past in het Opplusmodel, is veel omvattend en daardoor lastig te vatten in monitoringsysteem. Samenwerking met JUMP-in op monitoring is niet goed van de grond gekomen; sluit minder goed aan dan verwacht. Het stadsdeel doet wél zelf een nulmeting bij alle kinderen van het gewicht, de lengte, BMI etc. Tussen december 2006 en mei 2007 is een nulmeting uitgevoerd: kinderen van alle basisscholen in Gein en de Scholengemeenschap Reigersbos werden gemeten en gewogen¹¹. Het huidige aanbod voor deze doelgroep omvat Club Extra, georganiseerd in het kader van de Brede School Sirius (Hans van der Steen). Naar aanleiding van de uitkomsten van de meting worden activiteiten mogelijk uitgebreid.

De stadsdelen houden allen intern een projectadministratie bij waarin de output/resultaten worden bijgehouden. De stadsdelen van de lopende BOS projecten waren verplicht voor 1 april 2007 van ieder jaar de projectenbank van NISB voor de 1-meting in te vullen. Geen van de stadsdelen heeft zich

Noot 10 Aangezien de stadsdelen de monitor (nog) niet of beperkt hebben ingevuld ten tijde van het onderzoek is er tijdens de 1-meting ook aandacht geschonken aan deze vragen, met als bedoeling inzicht te verkrijgen in wat er tot op heden van de grond is gekomen aan activiteiten en welke groepen daarmee bereikt worden. Ook tijdens de bijeenkomst met de stadsdelen werd nog eens aangegeven het belangrijk is om te weten en een onderdeel vormt van het uiteindelijke oordeel over het al dan niet slagen van een BOS-project.

Noot 11 Uit de gegevens blijkt dat ongeveer 33% van de basisschoolkinderen lijdt aan overgewicht en dat 10 % lijdt aan ernstig overgewicht.

hieraan gehouden¹². De nieuwe BOS projecten bevonden zich toen nog in de opstartfase. De projectleiders van die projecten zullen volgend jaar de projectenbank moeten invullen.

Tabel 7 Jeugdparticipatie

Project Stadsdeel	Jeugdparticipatie
Jeugd neemt de leiding Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> De aan het BOS project deelnemende jongeren worden opgeleid tot assistent sportbegeleider en ingezet bij sportactiviteiten in de buurt en bij BOS 12- project.
Kinderen in beweging met de sportbuurtclub Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> Project gaat in september 2007 van start, geschat bereik: 70% van de kinderen op de basisscholen die meedoen. Er wordt samenwerking gezocht met het BOS project "Jeugd neemt de leiding".
Bijlmer in BOS	<ul style="list-style-type: none"> Nog dit jaar wordt een belangengroep opgezet van jongeren via de jongerenadviesraad van zuidoost. Jongeren van de Sportieve Leerwerk Unit van het sportbuurtwerk worden hier ook bij betrokken.
De stadssector Oost in BOS Oost/ Watergraafsmeer, Zeeburg, Amsterdam Centrum	<ul style="list-style-type: none"> Jeugdparticipatie is geen groot onderdeel van het project. Stadsdeel Zeeburg biedt RSLA lessen aan, waarna jongeren ingezet kunnen worden bij het organiseren van activiteiten. Het is de coördinator niet bekend in welke mate dit ook in de andere twee stadsdelen gebeurt, maar hij verwacht van wel.
Tussen- en naschoolse sport Geuzenveld-Slotermeer	<ul style="list-style-type: none"> Leerlingen van groep 8 worden getraind tot assistenten voor naschoolse sport. Meiden van Maatwerkproject (werkervaring) worden ingezet als overblijfkraft.
Werk aan de winkel: jongeren van de straat Oud-West / Oud Zuid	<ul style="list-style-type: none"> De deelnemers worden ingezet bij sportactiviteiten van Combiwel in de buurt. Het kan gaan om begeleiden in de fitness, assisteren op de pleinen enz.
Sportbuurtclubs en ouderbetrokkenheid Amsterdam Noord	<ul style="list-style-type: none"> In het kader van het nieuw aangelegde Zoneparc worden leerlingen van groep acht opgeleid tot 'Helden'. Zij houden toezicht op het schoolplein,
Gein in BOS Amsterdam Zuidoost	<ul style="list-style-type: none"> Sportbuurtwerk biedt cursussen aan voor jongeren die zich actief willen inzetten bij beweegactiviteiten (RSLA niveau). Zie Bijlmer in BOS

Jeugdparticipatie is een gevleugeld begrip in alle bij de BOS projecten betrokken stadsdelen. Het gaat dan meestal om het opleiden en betrekken van jongeren bij BOS activiteiten voor kinderen op en bij scholen. Hiervoor bieden sportbuurtwerkers van de stadsdelen RSLA cursussen aan onder jongeren uit specifieke doelgroepen, meestal allochtone jongens in achterstandsbuurtten (Zeeburg, Gein in Zuidoost). In Westerpark is er hiervoor de cursus sportbegeleider en in Oud- West en Oud – Zuid zelfs een opleiding aan het ROC. In Noord krijgen leerlingen uit groep 8 een opleiding tot 'held' en in

Noot 12 Ten tijde van het veldwerk (maart – mei 2007). Inmiddels hebben sommige stadsdelen wel aan hun verplichting voldaan.

Geuzenveld – Slotermeer gaat het zelfs om twee doelgroepen, namelijk leerlingen van groep 8 (assistent naschoolse sport) en meiden van een maatwerkproject die als overblijfskracht fungeren.

Tabel 8 Ouderparticipatie

Project Stadsdeel	Ouderparticipatie
Jeugd neemt de leiding Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> Niet van toepassing: ouderbetrokkenheid is geen doelstelling van dit BOS-project.
Kinderen in beweging met de sportbuurtclub Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> Ouders brengen hun kinderen soms naar de gymzaal. Als het thema gezondheid aan de orde komt zullen de ouders meer betrokken worden.
Bijlmer in BOS	<ul style="list-style-type: none"> In het project "van school naar voetbalvereniging" is dit een cruciaal onderdeel. Dit wordt i.s.m. de scholen op school via ouderbijeenkomsten en 1 op 1 gesprekken uitgevoerd.
De stadssector Oost in BOS Oost/ Watergraafsmeer, Zeeburg, Amsterdam Centrum	<ul style="list-style-type: none"> De mate van participatie van ouders verschilt per situatie. Met een vergelijkbare benadering is het in Zeeburg gelukt om met enthousiaste ouders een basketbalvereniging op te richten. In stadsdeel Centrum is dit niet van de grond gekomen. Verder blijkt dat het via het thema gezondheid (JUMP-in) gemakkelijker lukt om ouders te betrekken.
Tussen- en naschoolse sport Geuzenveld-Slotermeer	<ul style="list-style-type: none"> Overblijfsmoeders en -vaders worden door Spark getraind in goed gebruik schoolpleinen en sport- en spelmateriaal.
Werk aan de winkel: jongeren van de straat Oud-West / Oud Zuid	<ul style="list-style-type: none"> Ouders zijn niet betrokken: doelgroep is vrij oud en woont vaak zelfstandig. Een enkele ouder informeert bij Combiwel naar kind.
Sportbuurtclubs en ouderbetrokkenheid Amsterdam Noord	<ul style="list-style-type: none"> De ouders worden altijd uitgenodigd voor de laatste les/ toernooi van een sportbuurtclub. De opkomst is wisselend, maar valt vaak tegen.
Gein in BOS Amsterdam Zuidoost	<ul style="list-style-type: none"> Er wordt niet actief ingezet op ouderparticipatie. Bij Fitgame-activiteiten, in het weekend, op een sportschool/ judovereniging, is het gelukt om veel ouders aan te trekken. Dit was een succes.

De betrokkenheid van ouders is een weerbaarstig onderwerp. Ouderparticipatie is middel en geen doel op zichzelf. Men beseft dat dit nodig is om inactieve kinderen actief te krijgen, maar het blijkt lastig en arbeidsintensief om ouderen te betrekken bij sport. Het thema gezondheid biedt eerder mogelijkheden. In het project Bijlmer in BOS is ouderparticipatie van groot belang voor het toeleiden van kinderen naar de voetbalclub. In Zeeburg lukte het enkele ouders om een basketbalclub op te richten. In andere projecten worden ouders zeer incidenteel bij het project betrokken.

Tabel 9 Samenwerking met scholen

Project Stadsdeel	Samenwerking met scholen
Jeugd neemt de leiding Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> Met het ROC moet nog verder overlegd worden en afspraken gemaakt worden over het vergemakkelijken van het instromen van de jongens, bijv. door het oefenen van de toelatingstest.
Kinderen in beweging met de sportbuurtclub Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> Afdeling sport heeft spreektijd tijdens directeurenoverleg. Acht scholen in het stadsdeel waren al bekend met sportbuurtclub voor groep 5 t/m 8. Vier van die scholen gaan hun sportbuurtclub uitbreiden naar groep 1 t/m 4. De vakleerkracht van de school is contactpersoon voor de docenten van de sportbuurtclub. Er worden afspraken gemaakt over accommodatie, tijdstip, werfing. Afspraken worden nagekomen.
Bijlmer in BOS	<ul style="list-style-type: none"> Nog te vroeg om iets over te kunnen zeggen. De BOS-coördinator gaat actief inzetten op het betrekken van scholen bij de verschillen de overlegvormen: stuurgroep/ projectgroep/ microprojectgroep.
De stadssector Oost in BOS Oost/ Watergraafsmeer, Zeeburg, Amsterdam Centrum	<ul style="list-style-type: none"> Het contact met scholen loopt voornamelijk via directie en/of onderdirecteuren. Er worden afspraken gemaakt over gebruik van gymzalen, invullen van gymlessen. Op één van de drie scholen is de onderdirecteur ook vakdocent lichamelijke opvoeding. Dit draagt bij aan de betrokkenheid en samenwerking. De BOS-coördinator en/of de beleidsmedewerker sport heeft nauw contact met de school over probleemgevallen. Daardoor kan er adequaat opgetreden worden. Op beleidsniveau geldt dat sport de trekker is en onderwijs alleen wordt geïmplementeerd.
Tussen- en naschoolse sport Geuzenveld-Slotermeer	<ul style="list-style-type: none"> Het contact met scholen wordt vanuit Spark gelegd met de directeuren. Er worden duidelijke afspraken gemaakt over de roosters en de verantwoordelijkheden. In het BOS projectplan wordt t.a.v. tussenschoolse sport uitgegaan van de medewerking van zes scholen na een jaar. In de praktijk worden dat er nu zeven. Deze scholen worden zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van tussenschoolse sport. Scholen stellen hun schoolpleinen na schooltijd niet graag beschikbaar. Docenten willen liever niet tot vijf uur op school blijven. Dit blijft een knelpunt voor naschoolse sport.
Werk aan de winkel: jongeren van de straat Oud-West / Amsterdam Oud Zuid	<ul style="list-style-type: none"> Samenwerking met ROC is goed: de BOS projectleider en de lerares hebben vaak contact. Onderling wordt een logboek uitgewisseld. Dat wordt vanuit het ROC echter niet altijd even goed bijgehouden. ROC Amsterdam gaat een nieuwe opleiding starten mede n.a.v. BOS project.
Sportbuurtclubs en ouderbetrokkenheid Amsterdam Noord	<ul style="list-style-type: none"> Het contact met scholen loopt via, directie en LO docent Overleg is er formeel 2 keer per jaar, 1 keer per maand informeel. Er worden afspraken gemaakt over, activiteiten aanbod, Jippie, projecten (Heel NL danst, Damloop enz.), samenwerkingen, mogelijkheden voor sportactiviteiten Zowel directie als vakdocenten van de basisscholen zijn enthousiast over BOS-activiteiten en doen graag mee (i.t.t. tot vorig jaar). Scholen kunnen er nu beter rekening mee houden in de planning. Van alle scholen werd de inzet van een coördinator gevraagd. De gymdocenten zijn erg betrokken, sluiten aan bij JIPPIE projecten en zorgen voor de bezetting van de sportbuurtclubs.
Gein in BOS Amsterdam Zuidoost	<ul style="list-style-type: none"> Er wordt ingezet op samenwerking met scholen via topscore / brede school coördinator en door te participeren in het participantenoverleg en het interne coördinatoren overleg. Er worden afspraken gemaakt over wie wat doet en vooral over de afstemming van activiteiten. Kans: iedereen heeft belang bij afstemming, maar coördinator brede school is gewend aan solo werken. Het stadsdeel gaat binnen het BOS-project werken met een coördinator voor alle scholen richting alle verenigingen. Er is ook een coördinator voor alle verenigingen richting de scholen. Zowel voor de binnen- als de buitenruimte.

Conclusie van deze inventarisatie is dat de samenwerking met scholen na twee jaar BOS goed op gang gekomen. Het leggen en onderhouden van

contacten met scholen gebeurt meestal vanuit het sportbeleid. Bij scholen zijn zowel directeuren als vakdocenten LO betrokken. Soms is er op stadsdeelniveau een directeurenoverleg: de ideale mogelijkheid om in één keer alle scholen te benaderen!

Voor de volledigheid moet worden opgemerkt dat het alleen basisscholen betreft: scholen voor voortgezet onderwijs zijn we niet tegengekomen, met uitzondering van de projectplannen van stadssector Oost en Zuidoost. Daarnaast gaat het ook vaak om bestaande contacten en niet altijd om een uitbreiding. De afdeling sport neemt het initiatief en benadert de basisscholen direct. De beleidsmedewerker onderwijs wordt door de beleidsmedewerker sport op de hoogte gehouden. De samenwerking tussen sport en onderwijs vindt vooral plaats op uitvoerend niveau, en niet op beleidsniveau.

Tabel 10 Samenwerking met sportverenigingen

Project Stadsdeel	Samenwerking met sportverenigingen
Jeugd neemt de leiding Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn nog geen sportverenigingen betrokken bij de uitvoering. Het project loopt een paar maanden en de jongens worden alleen bij BOS 12- , op de pleinen en bij activiteiten van sportbuurtwerk gedetacheerd. Plan is wel de sportverenigingen te gaan betrekken: vanuit de gedachte dat de jongens de sportverenigingen kunnen versterken omdat ze met de doelgroep kunnen omgaan.
Kinderen in beweging met de sportbuurtclub Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> • Sportverenigingen uit het stadsdeel spelen alleen een rol als er toernooien georganiseerd worden. Ze leveren dan scheidsrechters en soms de accommodatie. • Plan is om komend jaar ook tijd te besteden aan het betrekken van sportverenigingen.
Bijlmer in BOS	<ul style="list-style-type: none"> • Een deel van de activiteiten wordt in samenwerking met sportverenigingen georganiseerd. Er wordt vanaf komend jaar actief ingezet op de relatie tussen sportverenigingen en scholen. Dit gebeurt via 'tussenpersonen' die de contacten zullen onderhouden.
Sportbuurtclubs en ouderbetrokkenheid Amsterdam Noord	<ul style="list-style-type: none"> • Sportverenigingen in Noord zijn nog (te) weinig betrokken bij het aanbod in de buurt. Vooral het vinden van verenigingstrainers voor de middaguren is lastig. Dit wordt opgelost door docenten in te zetten vanuit het sportbuurtwerknetwerk. • Er zouden meer contacten gelegd moeten worden met de verenigingen, dus meer tijd investeren. Maar in de praktijk blijkt ook vaak dat verenigingen niet echt zitten te wachten om aan te sluiten bij projecten en bijvoorbeeld naschools aanbod.
Gein in BOS	<ul style="list-style-type: none"> • Inmiddels is er intensieve samenwerking met judovereniging Henny Pleizier, Club 2000, stichting jeugdtennis, FC Amstelland, Sv Bijlmer, Continental Sport, Feniks en in de nabije toekomst AW.DTV. • Via het bestuur en trainers worden de clubs ingezet bij de naschoolse activiteiten op / nabij de scholen. Daarnaast werd Club 2000 als sportbuurtwerkorganisatie in de zomer ingezet. • Contact verloopt goed, er worden steeds meer verenigingen bij betrokken. • Verenigingen kunnen niet een grote toestroom in een keer aan, dat moet geleidelijk opgebouwd worden. • Het stadsdeel heeft niet veel contact met de bonden. De contacten vanuit project Meedoen zijn verlopen via DMO. • Het onderdeel voetbal wordt georganiseerd door stichting Global Start in samenwerking met een aantal voetbalverenigingen. Dat werd gedaan vanuit de brede school. Nu wordt geprobeerd om meer aan te haken op de bestaande verenigingen FC Amstelland en SV Bijlmer vanuit het project "van school naar voetbalvereniging". • Het stadsdeel heeft afgelopen jaar kunnen werken met Henny Pleizier; zijn organisatie als fitness ruimte en vooral ook judovereniging is een kans in de wijk. Daarnaast proberen ze nu meer te werken met verenigingen buiten de wijk.

De stadssector Oost in BOS Oost/ Watergraafsmeer, Zeeburg, Amsterdam Centrum	<ul style="list-style-type: none"> Nog weinig samenwerking, omdat er nog weinig tot geen tijd aan wordt besteed. Het is namelijk één van de taken van de (tijdelijk ontbrekende) BOS-coördinator en wordt vanaf september weer opgepakt.
Tussen- en naschoolse sport Geuzenveld-Slotermeer	<ul style="list-style-type: none"> Sportverenigingen zijn niet betrokken bij tussenschoolse opvang, maar wel al jaren bij buitenschoolse sport (sportbuurtclub en Spark). Het gaat om twee verenigingen. Nieuw dit jaar: dankzij BOS ontvangen sportverenigingen nu een vergoeding van 300 euro per thema van de sportbuurtclub (m.a.w. per zes weken). Hierdoor worden de verenigingen indirect versterkt: ze kunnen materialen aanschaffen bijvoorbeeld. Er is het afgelopen jaar nog niet ingezet op het werven van nieuwe verenigingen voor BOS. Komend jaar is dat wel een doelstelling.
Werk aan de winkel: jongeren van de straat Oud-West / Amsterdam Oud Zuid	<ul style="list-style-type: none"> Sportverenigingen spelen nog geen rol bij dit BOS project. De deelnemers worden bij Combiwel activiteiten uitgezet. Komend jaar misschien wel samenwerking met Swift. De sportconsulent van het stadsdeel gaat een lijst samenstellen met verenigingen die willen meewerken aan sportprojecten (waaronder BOS). Er zijn ongeveer 45 sportverenigingen in het stadsdeel Oud Zuid, waarvan er naar verwachting maximaal tien buiten hun muren willen treden.

De contacten tussen de stadsdelen (afdeling sport) en de sportverenigingen zijn nog niet overal even goed. Soms zijn stadsdelen nog bezig met het leggen van contacten maar heeft dat tot dusverre weinig opgeleverd. In sommige wijken of zelfs stadsdelen zijn er maar weinig sportverenigingen (Zeeburg, Westerpark, Centrum). Het betrekken van sportverenigingen kost veel tijd, zowel voor het stadsdeel als voor het verenigingskader. Dit heeft te maken met cultuurverschillen tussen een ambtelijke aanpak en de werkwijze van goedwillende vrijwilligers die in de avonden en weekends actief zijn.

Sportverenigingen willen soms niet naar buiten treden, terwijl andere sportverenigingen aangeven geen kader te kunnen aanleveren. In Geuzenveld-Slotermeer lijkt het betalen van een trainersvergoeding goed te werken.

Tabel 11 Doorstroming naar sportverenigingen.

Project Stadsdeel	Doorstroming naar sportverenigingen
De stadssector Oost in BOS Oost/ Watergraafsmeer, Zeeburg, Amsterdam Centrum	<ul style="list-style-type: none"> Nihil. Het wordt niet gemeten.
Tussen- en naschoolse sport Geuzenveld-Slotermeer	<ul style="list-style-type: none"> De doorstroming naar sportverenigingen wordt niet gemeten. Naar vermeld worden na elk sportthema van de sportbuurtclub ongeveer 5 kinderen lid van een sportvereniging. Sommige ouders geven geen toestemming aan hun kinderen om lid te worden.
Werk aan de winkel: jongeren van de straat Oud-West / Amsterdam Oud Zuid	<ul style="list-style-type: none"> Niet van toepassing / geen doelstelling.
Sportbuurtclubs en ouderbetrokkenheid Amsterdam Noord	<ul style="list-style-type: none"> Met een aantal verenigingen bestaat al een langdurig contact. Soms kan dit contact worden benut voor samenwerking binnen activiteiten. Er is geen zicht op wat dit oplevert voor de doorstroom naar verenigingen.
Gein in BOS Amsterdam Zuidoost	<ul style="list-style-type: none"> Verenigingen in Zuidoost zijn organisatorisch vaak zwak. Dit bemoeilijkt samenwerking. Prioriteit ligt daarom niet bij toeleiding naar verenigingen.
Jeugd neemt de leiding Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> Niet van toepassing / geen doelstelling.

Kinderen in beweging met de sportbuurtclub Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> Kinderen worden bij sportbuurtclub wegwijs gemaakt naar de sportverenigingen als ze een sport leuk vinden. Doorstroming is naar verluidd best aardig, maar wordt niet gemeten.
Bijlmer in BOS	<ul style="list-style-type: none"> Een deel van de activiteiten wordt in samenwerking met sportverenigingen georganiseerd (voetbal). Mogelijk komen hier lidmaatschappen uit voort. Het is nog te vroeg om hier iets over te kunnen zeggen.

Geen enkel stadsdeel heeft goed zicht op de aantallen kinderen die lid worden van een sportvereniging naar aanleiding van activiteiten die daarop gericht zijn zoals de sportbuurtclub of de BOS projecten in Oost en Zuid-oost.

Tabel 12 Bereik

Project Stadsdeel	Bereik
De stadssector Oost in BOS Oost/ Watergraafsmeer, Zeeburg, Amsterdam Centrum	<ul style="list-style-type: none"> Sportinstuif: 866 Sportbuurtclub: 6 sporten x 15 kinderen maal 10 weken.
Tussen- en naschoolse sport Geuzenveld-Slotermeer	<ul style="list-style-type: none"> Tussen- en naschoolse sport op 2 scholen (van de in totaal 12 scholen in het stadsdeel). Er spelen na schooltijd circa 50 kinderen per week op de twee Zoneparcs. Sportbuurtclub: schooljaar 2006/2007 zes scholen. Per school doen 20 tot 30 kinderen (groep 6,7 en 8) mee aan de sportbuurtclub (ca. 150 in totaal per week) Schatkamer schooljaar 2006/2007: van 5 naar 6 scholen uitgebreid. Sterproject op de woensdagmiddag schooljaar 2006/2007: van 1 naar 2 locaties uitgebreid.
Werk aan de winkel: jongeren van de straat Oud-West / Amsterdam Oud Zuid	<ul style="list-style-type: none"> Begonnen met 19 deelnemers (looptijd 2 jaar), zomer 2007 15 overgebleven. Deze groep is al meer dan een jaar constant van omvang.
Sportbuurtclubs en ouderbetrokkenheid Amsterdam Noord	<ul style="list-style-type: none"> Totaal ca. 150 kinderen en jongeren per week. De activiteiten trekken ook probleemjongeren.
Gein in BOS Amsterdam Zuidoost	<ul style="list-style-type: none"> 2250 kinderen (zie overzichtsschema)
Jeugd neemt de leiding Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> 10 jongeren per 6 maanden.
Kinderen in beweging met de sportbuurtclub Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> Gaat nog van start; naar verwachting 70% van de kinderen per klas op in totaal 8 scholen.
Bijlmer in BOS	<ul style="list-style-type: none"> Gaat nog van start; in principe alle leerlingen van de 10 betrokken basisscholen en de twee middelbare scholen.

Het bereik van de BOS projecten¹³ verschilt naar gelang het type BOS project. Bij de leerwerktrajecten draait het om een kleine groep deelnemers (maximaal 20 per jaar) die intensief begeleid wordt. Het aantal deelnemers komt overeen met het beoogde bereik uit het projectplannen. Opvallend is dat de deelnemers aan het project 'Werk aan de winkel' ouder zijn dan de

Noot 13 Het bereik van een BOS projecten die allerlei bestaande sportactiviteiten uitbreiden is lastig vast te stellen. De monitor van de stadsdelen zal idealiter onderscheid moeten maken tussen bestaand bereik en extra - door BOS middelen bewerkstelligd - bereik.

BOS doelgroep. Daarnaast is het voor 'Jeugd neemt de leiding' een uitdaging ook meiden te werven. In de eerste groep zaten namelijk alleen jongens: twee meiden die zich hadden opgegeven haakten in het begin al af. Een aparte groep voor meiden opstarten, met vrouwelijke begeleiders, kan een oplossing zijn.

De sportbuurtclub heeft de basisscholen als vindplaats. Het kwantitatieve bereik is daardoor aantallen groot. Maar bereikt men ook de kinderen die men juist wil bereiken? Doen de wellicht niet zo sportieve kinderen ook mee? Stadsdelen zetten wel bewust in op deze doelgroep. De monitor van de stadsdelen zal uitwijzen of deze groep kinderen echt bereikt wordt.

Opvallend is dat de meeste BOS projecten zich richten op kinderen in de basisschoolleeftijd. De doelgroep van 12 tot 18 jaar wordt alleen in het leerwerktraject in Westerpark direct benaderd. In stadssector Oost zijn een aantal activiteiten speciaal voor 12-18 jarigen, zoals Topscore en naschoolse trainingen (VO). Maar hier betreft bestaande activiteiten (waarvan het bereik overigens wel vergroot zal worden door de BOS middelen die vooral voor activiteiten worden ingezet). In Zuidoost wordt volgens de plannen de komende jaren wel ingezet op de doelgroep 12-18 jarigen (Topscore wordt ook onder BOS geschaard), maar vooralsnog richten de BOS projecten zich hier ook in het bijzonder op leerlingen van de betrokken (brede)basisscholen (ca. 80% totale bereik).

Zuidoost zou daarnaast ook graag activiteiten ontwikkelen voor oudere doelgroep -18+-. Deze doelgroep is lastig en valt met projecten buiten de boot.

Tabel 13 Maatschappelijke effecten

Project Stadsdeel	Maatschappelijke effecten
De stadssector Oost in BOS Oost/ Watergraafsmeer, Zeeburg, Amsterdam Centrum	<ul style="list-style-type: none"> • Onder en na schooltijd is er meer sportaanbod • Er is meer samenspraak in de buurt en er is meer doorstroom naar verenigingen (hoewel dat niet met cijfers is aan te tonen). • Ook komt de gemeente via de sportactiviteiten in contact met (allochtone) ouders en met vertegenwoordigers van zelforganisaties. In een aantal gevallen leidt dit tot samenwerking.
Tussen- en naschoolse sport Geuzenveld-Slotermeer	<ul style="list-style-type: none"> • Kinderen die tot Zoneparc held getraind zijn, gedragen zich naar verluid ook op straat / in de buurt als "held". • Er wordt bijgedragen aan de gezondheid en de sociale competenties van kinderen in de basisschoolleeftijd door het stimuleren van beweging en het structureel inzetten van sport en spel.
Werk aan de winkel: jongeren van de straat Oud-West / Amsterdam Oud Zuid	<ul style="list-style-type: none"> • Deelnemers project worden door hun stage in de buurt uit de anonimiteit gehaald. Bij buurtfeesten en voetbaltoernooitjes worden de deelnemers ingezet. De buurtcommissie leert de jongeren op deze manier ook kennen. Dit zorgt voor een betere verstandhouding. • Positief effect op de kleine jongens. Het "klieren" is verminderd. Ze zien positieve rolmodellen. • De buurtregisseurs ervaren volgens de BOS projectleider minder hanggedrag doordat de harde kern ofwel de aanjagers van de straatgroepen een leerwerktraject volgt. • De veiligheidscoördinator van de Van Goghbuurt heeft bij het stadsdeel aangegeven dat de buurt rustig is omdat enkele van de voorheen lastige jongeren nu deelnemen aan het BOS project.

Sportbuurtclubs en ouderbetrokkenheid Amsterdam Noord	<ul style="list-style-type: none"> De doelgroep wordt een nuttige vrijetijdsbesteding geboden. Bijkomend effect is dat er meer grip is op lastige ofwel risico jongeren. Doordat deze groep de activiteiten (in de avonden) regelmatig bezoekt krijgt de jongerenwerker de kans om contact met hen te leggen. Er is regelmatig contact over jongeren tussen beleidsmedewerker sport en de jongerenwerker.
Gein in BOS Amsterdam Zuidoost	<ul style="list-style-type: none"> Als meerwaarde van Gein in BOS constateert afdeling sport van stadsdeel Zuidoost geconstateerd: efficiënter werken, groter aanbod van activiteiten en activiteiten worden beter bezocht. Het stadsdeel krijgt door afstemming en overleg meer grip op wat er gebeurt op het gebied van bewegingactiviteiten voor jongeren. Het zou mooi zijn wanneer er eenzelfde werkwijze zou kunnen worden ontwikkeld voor de doelgroep 18-25 jaar. Dit is een lastige doelgroep binnen Zuidoost.
Jeugd neemt de leiding Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> Nog te vroeg om vast te stellen, project is net van start. Buurtregisseur is blij verrast voormalige lastige jongens nu op de pleinen in de weer te zien met sportactiviteiten en groepen kleintjes. Jongens zijn nu rolmodellen voor de kleine kinderen.
Kinderen in beweging met de sportbuurtclub Westerpark	<ul style="list-style-type: none"> Meer kinderen kunnen meedoen aan de sportbuurtclub. Na de herfstvakantie van start op 4 scholen voor groep 1 t/m 4.
Bijlmer in BOS	<ul style="list-style-type: none"> Nog te vroeg om vast te stellen.

De maatschappelijke effecten van de BOS projecten zijn onder te verdelen in effecten op de gezondheid en het gedrag van de kinderen en jongeren, en de effecten op de buurt zoals verminderde overlast. Beide effecten worden door de respondenten vastgesteld; echter dit kan (nog) niet met "harde" gegevens worden onderbouwd.

BOS projecten worden geacht een positief effect te hebben op enerzijds de kinderen en jongeren die eraan deelnemen, en anderzijds op de buurt. De effecten op de buurt zijn bij de leerwerktrajecten naar verluid het duidelijkst zichtbaar. Overlastgevendende jongeren zijn van de straat, en worden omgevormd tot positieve rolmodellen die het sportbuurtwerk in hun eigen wijk versterken. De uitstraling die dit heeft op de kleine kinderen in de buurt door het sport- en spelaanbod op de pleinen en in de sporthallen is niet meetbaar, maar wel invoelbaar.

De effecten van de andere BOS projecten bevinden zich meer op het vlak van verbeterde gezondheid en toegenomen sociale competenties van de kinderen en jongeren die eraan deelnemen.

12 Conclusies en vooruitblik op derde meetjaar

"Hoe verloopt jaarlijks de samenwerking tussen de BOS-partners?"

Zo luidt de centrale vraagstelling van het onderzoek. Op deze vraag zal in dit afsluitende hoofdstuk nader worden ingegaan.

12.1 Conclusies

Samenwerking in beleid

De samenwerking op beleidsniveau in het kader van BOS-projecten blijft, in navolging op het eerste meetjaar, ook nu beperkt.

Er is nauwelijks sprake van integraliteit op beleidsniveau, ofwel samenwerking tussen beleidsmedewerker onderwijs, sport en welzijn met betrekking tot de BOS projecten. Het BOS project is - doordat de projectleider bij sportbuurtwerk werkt en de uitvoering overal prioriteit heeft - "het ding van sportbuurtwerk. Het loopt zo ook wel". We hebben geconstateerd dat de BOS driehoek op beleidsniveau niet tot stand is gekomen.

Voortbouwen op traditie

De meeste BOS projecten bouwen logischerwijs voort op de lange Amsterdamse traditie in sportstimulering.

Zowel de vier "opplus"-projecten als de twee sportbuurtclubprojecten zijn op deze leest geschoeid. BOS in Amsterdam sluit in die zin goed aan op bestaand lokaal beleid op het gebied van gezondheid, welzijn, onderwijs, sport en jeugd, een van de uitgangspunten van de BOS subsidie volgens het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Er kan worden aangehaakt bij stedelijke projecten als JIB, Topscore en JUMPIn. De eerste twee projecten hebben goede relaties met scholen en verenigingen opgebouwd. Het derde project biedt kansen voor samenwerking rond het de monitoring van de leerlingen en het betrekken van de ouders bij de activiteiten. Kanttekening is dat afstemming en regie rond de activiteiten in veel gevallen beter kan, door verbetering van de communicatie tussen stadsdeel en DMO (Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling).

De twee leerwerktrajecten zijn hierop een uitzondering: zij voegen nieuwe werkwijzen toe aan het Amsterdamse sportlandschap en zijn in die zin veelbelovend (en inmiddels ook succesvol).

Dit geldt ook voor tussenschoolse sport in Geuzenveld-Slotermeer, waar de verantwoordelijkheid voor de uitvoering geheel bij de scholen ligt. Het gaat hier om spel- en sportactiviteiten tussen de middag.

Rol sportbuurtwerk dominant

Het zwaartepunt op uitvoeringsniveau ligt bij sportbuurtwerk. Daarvandaan lopen stippellijnen naar basisscholen, twee ROC's en een paar sportverenigingen.

De BOS driehoek op uitvoeringsniveau bestaat uit sportbuurtwerk (daar ligt vaak de projectleiding en de coördinatie in uitvoering), en basisscholen en sportverenigingen. Buurtorganisaties spelen zijdelings een kleine rol.

De buurtregisseur wordt bijvoorbeeld soms op de hoogte gebracht van het BOS project. Het begrip 'buurt' binnen BOS wordt heel ruim opgevat. Zoals iemand van sportbuurtwerk het verwoordde: *"De kinderen wonen allemaal in de buurt"*.

Samenwerking met scholen gegroeid

De samenwerking met basisscholen verloopt na twee jaar BOS over het algemeen goed. Basisscholen zijn betrokken in de sportbuurtclubs en tussen- en naschoolse sport. Bij sportbuurtclubs gaat het om een uitbreiding van bestaande sportbuurtwerkactiviteiten. Veel banden met scholen bestonden al vóór BOS.

De tussenschoolse sport in Geuzenveld-Slotermeer is een nieuwe ontwikkeling. Bij tussenschoolse sport ligt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering namelijk bij de scholen: het stadsdeel ondersteunt alleen. Hier is dus wel sprake van een echte BOS verbinding: meer dan een stippellijn. Sommige basisscholen waren aanvankelijk terughoudend met betrekking tot tussen- en naschoolse sport. Dit had te maken met praktische bezwaren zoals het openstellen van de (normaliter met hekken afgesloten) schoolpleinen. Meestal werd in het directeurenoverleg door de projectleider geprobeerd de basisscholen over de streep te trekken. Dit is nu een succesvolle benadering gebleken in Westerpark en Geuzenveld-Slotermeer. Scholen worden in het directeurenoverleg over de streep getrokken doordat sportbuurtwerk een enthousiaste presentatie geeft, en doordat zij een potje met geld krijgen voor bijvoorbeeld speelmateriaal. Het ROC dat voor het project in Oud Zuid benaderd is heeft als investeringsmotief dat het een nieuwe opleiding wil opzetten die in lijn ligt met de ideeën van het BOS project.

Betrokkenheid sportverenigingen

De constatering uit eerder onderzoek (naar een sterke S, DSP-groep 2005), dat sportverenigingen veelal niet meer dan een participant in BOS-projecten zijn, blijft overeind. Meestal gaat het dan om het aanbieden van sportkennismakingsactiviteiten op de scholen. Uit ons onderzoek blijkt dat er bij alle BOS projecten in totaal maar een handvol sportverenigingen betrokken zijn. Vaak gaat het dan ook nog om sportverenigingen die al een rol speelden in een bestaande sportbuurtclub, voordat het BOS project begon.

Het betrekken sportverenigingen blijft in de meeste stadsdelen lastig. Bij een flink aantal stadsdelen is geen extra inspanning verricht om méér sportverenigingen te betrekken. De reden die wordt opgegeven is dat sportverenigingen vaak te zwak zijn, of ze hebben niet voldoende kader, of ze hebben geen interesse om buiten hun muren te treden.

- Stadsdeel Oud Zuid heeft besloten tot het systematisch benaderen van de sportverenigingen om erachter te komen welke sportverenigingen open staan voor meewerken aan projecten zoals BOS. Het stadsdeel schat dat maximaal een kwart van de 45 verenigingen mee wil werken. In Geuzenveld heeft sportbuurtwerk onlangs een brief verstuurd naar alle sportverenigingen, om te peilen of ze interesse hebben om actief te worden in het activiteiten aanbod. Komend jaar zal het succes hiervan moeten blijken.
- In Zuidoost bevinden zich een aantal zwakke verenigingen. Subsidies waren tot dusver niet gericht op het versterken van sportverenigingen (zoals nu wel binnen Meedoen). Er wordt in dit stadsdeel dan ook vooralsnog veel samengewerkt met fitnesscentrum Henny Pleizier in Gein. In Amsterdam Noord geldt dat het de sportverenigingen vaak aan kader ontbreekt.

- Binnen de BOS-projecten worden wegen gezocht om het voor verenigingstrainers aantrekkelijker te maken om te participeren. In Geuzenveld-Slotermeer wordt gewerkt met een vergoeding voor de trainers van de twee sportverenigingen die de trainingen verzorgen voor de sportbuurtclub. Amsterdam Zuidoost maakt gebruik van inzet in verenigingsversteking via andere projecten, omdat alleen dan verenigingen in staat blijken om een volwaardige samenwerkingspartner te zijn.

Doorstroming

Naar schatting is slechts een beperkt aantal kinderen/ jongeren lid geworden van een sportvereniging naar aanleiding van BOS-activiteiten. De doorstroming naar sportverenigingen wordt door geen enkel stadsdeel geadmistreerd

Hoewel er tal van andere sportaanbieders zijn, zoals commerciële aanbieders, sportbuurtwerk, en particuliere en ongebonden sportinitiatieven. Toch hebben sportverenigingen nog altijd veruit het grootste bereik onder jongeren, en zijn sportverenigingen van groot belang voor regelmatige en duurzame sportbeoefening.

Het is van belang een manier te vinden om de doorstroming naar sportverenigingen vast te stellen, omdat doorstroming naar sportverenigingen in een aantal BOS projecten centraal staat.

12.1.1 Resumé

De BOS-impuls heeft afgelopen jaar - evenals vorig jaar - vooral resultaten behaald op het gebied van uitbreiding van bestaande activiteiten door verruiming van financiële middelen en door de samenwerking tussen basisscholen en de afdeling sport van de stadsdelen, die steeds meer op gang komt.

Een ander belangrijk uitgangspunt van BOS is dat organisaties uit buurt, onderwijs en sport bij de uitvoering van de sport- of beweegactiviteiten betrokken zijn. Dit zou de sociale cohesie in de buurt verhogen.

De betrokkenheid van sportverenigingen valt in dit verband nog tegen. Sportverenigingen hebben over het algemeen geen interesse of niet genoeg kader. Ze zijn het afgelopen jaar over het algemeen niet benaderd om mee te doen met BOS. Veelgehoorde reden is: *'We zijn heel druk dingen draaiende te houden en dan schieten sommige dingen er gewoon bij in'*.

Ook buurtorganisaties spelen in de projectplannen van de Amsterdamse BOS projecten nauwelijks een rol. Ze zijn het afgelopen jaar over het algemeen – net als sportverenigingen - niet benaderd om mee te doen met BOS. Onder buurtorganisaties worden door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport verstaan: jongerencentra, welzijnsinstellingen, wijkverenigingen, jeugdorganisaties, kinderopvangorganisaties, voor-, na- en buitenschoolse opvang, (jeugd)gezondheidsbevorderende instellingen en informele burgerinitiatieven. In de praktijk zijn we dit type organisaties niet als dominante partner in de BOS driehoek tegengekomen. In een stadsdeel wordt gezien of de lokale welzijnsstichting en sportbuurtwerk samen een deel van de dagarrangementen kunnen gaan invullen.

In de evaluatie van het eerste jaar constateerden wij dat er nog weinig aandacht was voor de verantwoording. Hierin is geen verandering opgetreden.

12.2 Vooruitblik derde meetjaar

BOS heeft veel teweeg gebracht in Amsterdam. Gesproken wordt van een 'spin off', het kansen om aan te haken bij nieuwe ontwikkelingen, en contactmomenten met de doelgroep en ouders van de doelgroep zijn talrijker geworden. BOS-middelen bieden mogelijkheden om verbanden te leggen, daar waar die er voorheen nog niet waren, en zo het aanbod voor de doelgroep te verbreden en te versterken. Ook ontstaan er geheel nieuwe werkwijzen.

Komend evaluatiejaar ligt wederom de nadruk op het proces van samenwerking. Verder is het dan tijd om niet alleen te evalueren, maar om aan de resultaten een advies te koppelen met betrekking tot de organisatie van samenwerking. Wat kunnen we daar nu al over zeggen?

Te voorzien is dat integraliteit op beleidsniveau over het algemeen niet zal worden bereikt. Wij hebben geconstateerd dat er binnen BOS vooral wordt ingezet op de uitvoering. Het gebrek aan overleg op beleidsniveau wordt door de betrokken van de verschillende stadsdelen niet zozeer als knelpunt benoemd.

Het uitbreiden van het activiteitenaanbod voor de doelgroep wordt over het algemeen als voornaamste doelstelling gezien. Dat aanbod komt over het algemeen goed van de grond. Daar waar er lokaal dringend behoefte is aan afstemming van de organisatie van activiteiten, omdat er sprake is van een versnipperd aanbod vanuit verschillende invalshoeken, komen er nieuwe overlegverbanden van de grond. Zoals duidelijk te zien is in stadsdeel Noord en stadsdeel Zuidoost.

Bij de stadsdelen (beleidsmakers) en projectcoördinatoren BOS (uitvoerders) bestaat er onduidelijkheid over de meerwaarde van een stuurgroep op beleidsniveau. Het is géén prioriteit. Uit de gesprekken komen aanknopingspunten naar voren om de aandacht toch te vestigen op dit thema. Genoemd wordt onder andere:

- Het overzicht ontbreekt, bijvoorbeeld van welke overlegverbanden ontstaan? Hoe zien de relaties in de buurt eruit?
- Hoe hard zijn de gemaakte afspraken binnen de BOS-driehoek? Worden afspreken nageleefd en (hoe) worden afspraken vastgelegd.
- Wordt er bijtijds aangestuurd op continuïteit van BOS-activiteiten –ook na de BOS-impuls, en hoe?
- Wordt de beoogde doelgroep daadwerkelijk bereikt?
- En ten slotte is ook monitoring en evaluatie een aandachtspunt.

De projecten drijven nu vooral op de inzet van sportbuurtwerk. Zonder sportbuurtwerk zou het grootste deel van de activiteiten niet van de grond komen, positieve uitzonderingen daargelaten. Daarnaast wordt er in de meeste gevallen geput uit een kaartenbak met bestaande contacten uit het verleden. Uitbreiden van het aantal contacten blijft vaak achterwegen.

De O uit de BOS-driehoek (onderwijs) staat over het algemeen open voor samenwerking. Scholen zijn in de meeste gevallen enthousiast over het

activiteitenaanbod. Amsterdam heeft de luxe dat ook basisscholen beschikken over vakdocenten lichamelijke opvoeding. Dit vormt een goede basis. Door communicatie met vakdocenten en schooldirecteuren in een vroeg stadium, slagen scholen er beter in de activiteiten op te nemen in het (naschoolse) rooster en kunnen zij ook gymzalen en schoolpleinen beschikbaar stellen voor BOS. Wel merken stadsdelen op dat zij niet (te) veel aan schoolbesturen en/of docenten kunnen vragen. Het is binnen de veelheid aan projecten die op scholen afkomen al snel een te grote claim op de tijd.

Sportverenigingen hebben er belang bij dat er een doorstroom van leerlingen op gang komt naar lidmaatschap van hun verenigingen. Echter, de doelgroep van BOS is niet snel geneigd op lid te worden van een sportvereniging. Het gaat immers om kinderen in een achterstandspositie (o.a. qua inkomen). De verenigingen zijn daarom niet snel geneigd het toch al beperkte kader voor de activiteiten in te zetten. Daar waar er een nieuwe groep enthousiastelingen op staat (stadsdeel Zeeburg), lukt het wel om de verenigingsbetrokkenheid uit te breiden.

12.3 Focus 2008

Komend evaluatiejaar zullen naar aanleiding van de bevindingen in het tweede meetjaar en de daarop volgende brief van DMO de volgende thema's aandacht krijgen:

1. De samenwerking tussen beleid en uitvoering.
2. De relatie met sportverenigingen
3. Jeugdparticipatie.

Onderstaande vragen zullen aan de BOS projectleiders en andere respondenten worden voorgelegd:

Ad 1 Samenwerking beleid-uitvoering (afstemming en sturing)

- Hoe verloopt jaarlijks de samenwerking tussen de BOS-partners?
- Is er verandering opgetreden in de organisatie die verantwoordelijk is voor de coördinatie in de uitvoering?
- Hoe werken de beleidsafdelingen met elkaar samen om de BOS-projecten te ondersteunen, en welke succes- en faalfactoren doen zich daarin voor?
- Hoe zijn taken en verantwoordelijkheden in de uitvoering van de projecten verdeeld onder de BOS partners?

Ad 2 Relatie met sportverenigingen

- Welke knelpunten doen zich voor in de beoogde samenwerking met sportverenigingen en hoe worden die aangepakt?
- Welke (succes)factoren bevorderen de beoogde samenwerking met sportverenigingen?
- Welke motieven spelen een rol bij sportverenigingen om te investeren in BOS-projecten?

Ad 3 Jeugdparticipatie

- Spelen jeugdigen zelf ook een rol in de organisatie van BOS-projecten, en welke ervaring wordt daarmee opgedaan?
- Wordt er samengewerkt met de portefeuille jeugd? Waarom wel/niet?

De komende onderzoeksperiode is april - mei 2008. Begin juni volgt een expertmeeting, en rond eind juni het rapport.

Bijlagen

Bijlage 1 Lijst van geïnterviewde personen

Op basis van gesprekken met:

Stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer

- Chantal Hazelaar, Spark projectmedewerker, BOS projectleider
- Ritha van Duin, beleidsmedewerker onderwijs
- Roxanne Stienstra, beleidsmedewerker sport
- Thomas van den Berg, Spark projectmedewerker
- Rita van der Maas, Spark projectmedewerker

Stadsdeel Amsterdam Noord

- Gerrit Stegehuis, beleidsmedewerker Sport
- Seger Wagenaar, sportbuurtwerk
- Patrick Schuurman, sportbuurtwerk

Stadssector Oost

- Kiki Lauterslager, beleidsmedewerker (o.a.) sport stadsdeel Centrum
- Frank Spil, coördinator van sportaanbod, stadsdeel Zeeburg
- Alma Thoen, beleidsmedewerker (o.a.) sport, stadsdeel Oost-Watergraafsmeer
- Steven Veenendaal, consulent sportstimulering stadsdeel Centrum
- Hellen Velders, hoofd sportstimulering Oost Watergraafsmeer
- Joost Hartman, Coördinator BOS sector Oost

Stadsdelen Amsterdam Oud Zuid en Oud-West

- Erwin Remy, leidinggevende sportbuurtwerk Combiwel
- Tony Beerling, programmamedewerker jeugd, onderwijs en sport bij de afdeling beleidsontwikkeling, stadsdeel Oud Zuid
- Mira van Veenendaal, beleidsadviseur brede school en sport bij de afdeling beleidsadvies, stadsdeel Oud Zuid
- Tessa van Rijsingen, sportconsulent, stadsdeel Oud Zuid
- Inge Schrage, docente communicatieve en sociale vaardigheden, ROC
- Sytske Tjeerdema, waarnemend sportbeleidsmedewerker, stadsdeel Oud West

Stadsdeel Westerpark

- Frans Vlietman – afdelingshoofd afdeling Sport en Recreatie
- Sebastian Abdallah – coördinator sport en jongeren, projectleider Westerpark Actief! afdeling Sport en Recreatie
- Urjan van Dienst – coördinator sport, afdeling Sport en Recreatie
- Yvonne Breedijk – programmeur, programmateam Stichting Welzijn Westerpark
- Renee Witteveen, coördinator sport, afdeling Sport en Recreatie
- Met dank aan Miriam Flore en Mohammed Jaouna

Stadsdeel Amsterdam Zuidoost

- Chris Kaper, beleidsmedewerker Sport, coördinator sportbuurtwerk
- Jan Focke: projectleider BOS projecten